ГЛАСИЛО
GAZETË

Јуни/Qershor 2022

ЗЕЛС

ЗАЕДНИЦА НА ЕДИНИЦИТЕ НА ЛОКАЛНАТА САМОУПРАВА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

BNJVL

BASHKËSIA E NJËSIVE TË VETËQEVERISJES LOKALE TË REPUBLIKËS SË MAQEDONISË SË VERIUT

Почитувани,

На почетокот на јуни, на иницијатива на ЗЕЛС, претставници од Управниот одбор на ЗЕЛС се сретнаа со високи претставници од ЕВН, поради сознанијата дека оваа компанија започнала да ги одбива барањата поднесени од општините со кои тие (по донесената одлука од Советот на општината) сакаат да го пренесат целосното одржување на уличното осветлување на ЈП, кое во согласност со законот ја набавува електричната енергија од регулираниот пазар. Како дополнителна причина за оваа средба беше и потребата да се оспори јавното обвинување упатено кон општините, од страна на претседателот на Регулаторната комисија за енергетика и водни услуги, дека општините се главните виновници за најавеното покачување на електричната енергија за домаќинствата, бидејќи на овој начин трошат големи количини од субвенционираната струја за домаќинството, која се набавува од регулираниот пазар.

Во овој период, Комисијата за финансирање при ЗЕЛС ја одржа првата седница на која за нејзин претседател едногласно беше избран Ацо Ристов, градоначалник на Општина Радовиш. Тој, исто така, беше избран и за претседател на меѓуресорската Комисија за следење на развојот на системот за финансирање на општините, кога на седницата беа разгледани предлог-методологиите за распределба на средства за општините, за култура, и од данокот на додадена вредност. Претставниците од локалната власт посочија дека е потребно поинтензивно информирање на граѓаните и јавноста за објективните причини за лошата финансиска состојба на општините и дека блок дотациите не ги задоволуваат ни најелементарните потреби за реализирање на надлежностите од областа на културата.

ЗЕЛС во соработка со МЖСПП и со Инспекцискиот совет (ИС) на 6 јуни 2022 година, во просториите на ЗТЦ организираше обука за примена на новиот Закон за инспекција во животната средина. ЗЕЛС од јуни се вклучи во уште еден проект за поддршка на општините во областа од надлежностите за социјална заштита: „Поддршка на модернизацијата и деинституционализацијата на социјалните услуги“, финансиран од Делегацијата на ЕУ во нашата земја, а кој се спроведува од Регионалната канцеларија на ЕПТИСА за Југоисточна Европа, во директна соработка со Министерството за труд и социјална политика на РСМ. Во оваа фаза, уште осум општини ќе добијат поддршка за изработка на локален социјален план, а во рамките на овој проект беше одржана и конференцијата „Инвестирање во локални социјални услуги“. Овој месец, во периодот од 15 до 29 јуни 2022 година, околу шеесет претставници од општините се стекнаа со лиценца за водење постапка за отуѓување и давање под закуп на градежно земјиште по полагањето на теоретскиот, а потоа и на практичниот дел од испитот. За овие и други информации можете да прочитате во овој број на Гласило на ЗЕЛС.

Со почит,

Душица Перишиќ,
извршен директор на ЗЕЛС

Të nderuar,

Në fillim të muajit qershor, në iniciativë të BNJVL-së, përfaqësuesit e Bordit drejtues të BNJVL u takuan me përfaqësues të lartë të EVN, për shkak të informatave se kjo kompani ka filluar t'i refuzojë kërkesat e parashtruara nga komunat me të cilat të njëjtat (në bazë të vendimit të Këshillit të komunës) dëshirojnë t'a transferojnë tërësisht mirëmbajtjen e ndriçimit rrugor ndaj NK, që konform ligjit furnizohet me energji elektrike nga tregu rregullator. Si arsye plotësuese për këtë takim ishte edhe nevoja të kontestohet akuza publike që i është adresuar komunave, nga ana e kryetarit të Komisionit rregullator për energjetikë dhe shërbime të ujit, se komunat janë fajtorët kryesorë për rritjen e paralajmëruar të energjisë elektrike për amvisëritë, pasi që në këtë mënyrë shpenzojnë sasi të larta të rrymës së subvencionuar për amvisërinë që furnizohet nga tregu rregullator.

Në këtë periudhë seancë të parë mbajti Komisioni për financim në kuadër të BNJVL-së në të cilën për kryetar unanimisht u zgjodh Aco Ristov, kryetar i komunës së Radovishit. Ai gjithashtu, u zgjodh edhe kryetar i Komisionit ndër-resorik për ndjekje të zhvillimit të sistemit për financim të komunave, kur në seancë u shqyrtuan propozim-metodologjitë për shpërndarje të mjeteve për komunat, lidhur me kulturën dhe nga tatimi i vlerës së shtuar. Përfaqësuesit e pushtetit lokal përmendën se është i nevojshëm informim më intensiv i qytetarëve dhe publikut për arsye objektive për gjendjen e keqe financiare të komunave dhe se bllok dotacionet nuk i kënaqin nevojat më elementare për realizimin e kompetencave nga lëmia e kulturës.

BNJVL në bashkëpunim me MMJPH dhe me Këshillin inspektiv (KI) më 6 qershor, 2022, në hapësirat e QTB organizoi trajnim për zbatimin e Ligjit të ri për inspekcion në mjedisin jetësor. BNJVL nga qershori u përfshi edhe në një projekt për përkrahjen e komunave në pjesën e kompetencave për mbrojtje sociale. „Përkrahja e modernizimit dhe deinstitucionalizimit të shërbimeve sociale”, të financuar nga Delegacioni i BE-së në vendin tonë, ndërsa që zbatohet nga Zyra rajonale e EPTISA për Evropën Juglindore, në bashkëpunim të drejtpërdrejtë me Ministrinë për punë dhe politikë sociale të RMV. Në këtë fazë edhe tetë komuna do të marrin përkrahje për përpilimin e planit social lokal, ndërsa në kuadër të Projektit u realizua konferenca „Investim në shërbimet sociale”. Këtë muaj, në periudhën prej 15 deri më 19 qershor, 2022, rreth gjashtëdhjetë përfaqësues nga komunat morrën licencë për udhëheqjen e procedurës për tjetërsim dhe dhënie me qira të tokës ndërtimore pas dhënies së provimit të përbërë prej pjesës praktike dhe teorike. Për këto dhe informacione tjera mund të lexoni në këtë numër të Gazetës së BNJVL-së.

Me respekt,

Dushica Perishiq
drejtor ekzekutiv i BNJVL-së

ЗАЕДНИЦА НА ЕДИНИЦИТЕ НА ЛОКАЛНАТА САМОУПРАВА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
тел. +389 (0) 2 30 99 033, факс: +389 (0) 2 30 61 994
ул. Копенхагенска бр. 5, п.фах 32,
1000 Скопје, Република Северна Македонија
Извршен директор на ЗЕЛС:
Душица Перишиќ
Заменик извршен директор на ЗЕЛС:
Ардита Дема-Мехмети
Подготвила:
Весна Арсовска-Динковска
Превод: Арта Абази
Лекторирал: Валентина Великова
Дизајн и подготовка и печатење: Европа 92

BASHKËSIA E NJËSIVE TË VETËQEVERISJES LOKALE TË REPUBLIKËS SË MAQEDONISË SË VERIUT
tel. +389 (0) 2 30 99 033, faks: +389 (0)2 30 61 994
rr. „ Kopenhagenska” nr. 5, F.P. 32,
1000 Shkup, Republika e Maqedonisë së Veriut
Drejtor ekzekutiv i BNJVL-së:
Dushica Perishiq
Zëvendes drejtor ekzekutiv i BNJVL-së:
Ardita Dema - Mehmeti
Përgatiti:
Vesna Arsovska - Dinkovska
Përkthim: Arta Abazi
Lektoron: Valentina Velikova
Dizajnim dhe përgatitje shtyp: Evropa 92

СРЕДБА НА ЧЛЕНОВИ НА УПРАВНИОТ ОДБОР НА ЗЕЛС СО ВИСОКИ ПРЕТСТАВНИЦИ ОД ЕВН

Во административната зграда на ЗЕЛС, на 6 јуни 2022 година, дел од членовите на Управниот одбор на ЗЕЛС се сретнаа со високи претставници од ЕВН. Средбата ја иницира ЗЕЛС, поради сознанијата што беа изнесени на последната седница на Управниот одбор на ЗЕЛС дека од ЕВН почнале да ги одбиваат барањата поднесени од општините со кои тие (по донесена одлука од Советот на општината) сакаат да го пренесат целосното одржување на уличното осветлување на ЈП, кое во согласност со законот ја набавува електричната енергија од регулираниот пазар. Како дополнителна причина за оваа средба беше и потребата да се оспори јавното обвинување упатено кон општините, од страна на претседателот на Регулаторната комисија за енергетика и водни услуги, дека општините се главни виновници за најавеното покачување на електричната енергија за домаќинствата, бидејќи на овој начин трошат големи количини од субвенционираната струја за домаќинството која се набавува од регулираниот пазар.

Оспорени обвинувањата на Регулаторната комисија за енергетика и водни услуги дека општините го нарушуваат балансот на снабдување со струја од регулираниот пазар

Претставниците од ЗЕЛС нагласија дека општините од домашното производство на струја користат само 1, 7 % и тоа во никој случај не може да го наруши балансот на снабдувањето со струја од регулираниот пазар и да претставува причина за зголемувањето на струјата за домаќинствата. Од друга страна, беше посочено дека досега ЗЕЛС неколку пати се обратил до Владата на РСМ за изнаоѓање на заемно прифатливи решенија за излез на општините од оваа состојба, бидејќи енергетската криза ги води во тотален колапс поради плаќањето на екстремно високите сметки за електрична енергија, но конкретни резултати сè уште не се добиени. Затоа, голем број општини размислуваат, а некои веќе и започнале постапки за донесување одлука од Советот на општината за пренесување на целосното одржување на уличното осветлување на ЈП, кое согласно со законот, ја набавува електричната енергија од регулираниот пазар, а неколку општини заради остварување на заштеди, се обиделе и со парцијални рестрикции на уличното осветлување. Општините не прават профит од средствата од уличното осветлување, напротив прават напори за поквалитетно спроведување на

TAKIM I ANËTARËVE TË BORDIT DREJTUES TË BNJVL-SË ME PËRFAQËSUES TË LARTË TË EVN-SË

Në ndërtesën administrative të BNJVL-së, më 6 qershor, 2022, një pjesë e anëtarëve të Bordit drejtues të BNJVL-së u takuan me përfaqësues të lartë të EVN-së. Takimi u iniciua nga BNJVL për shkak të informatave që u parashtruan në seancën e fundit të Bordit drejtues të BNJVL-së se nga EVN kanë filluar t'i refuzojnë kërkesat e parashtruara nga komunat me të cilat të njëjtat (pas vendimit të Këshillit të komunës) dëshirojnë t'i transferojnë në tërësi mirëmbajtjen e ndriçimit rrugor të NP, që është konform ligjit e furnizon energjinë elektrike nga tregu rregullues. Si arsye plotësuese për këtë takim ishte edhe nevoja të ngadalësohet fajësimi publik i adresuar ndaj komunave, nga ana e kryetarit të komisionit rregullativ për energjetikë dhe shërbime të ujit, se komunat janë fajtorët kryesorë për çmimin e lartë të paralajmëruar të energjisë elektrike të amvisërive që furnizohet nga tregu rregullues.

Janë kontestuar akuzat e Komisionit rregullator për energjetikë dhe shërbime të ujit, se komunat e prishin baraspeshën e furnizimit me energji elektrike nga tregu i rregulluar

Përfaqësuesit e BNJVL-së theksuan se komunat shfrytëzojnë vetëm 1,7% nga prodhimi vendor i energjisë elektrike dhe kjo në asnjë rast nuk mund të prishë balancën e furnizimit me energji elektrike nga tregu i rregulluar dhe të jetë shkak për rritjen e energjisë elektrike për amvisëritë. Nga ana tjetër, u theksua se deri më tani BNJVL disa herë i është drejtuar Qeverisë së RMV për gjetjen e zgjidhjeve reciprokisht të pranueshme për daljen e komunave nga kjo situatë, sepse kriza energjetike po i çon në kolaps total për shkak të pagesën e faturave jashtëzakonisht të larta të energjisë elektrike, por ende nuk ka rezultate konkrete. Prandaj, një numër i madh i komunave janë duke menduar, e disa tashmë kanë filluar procedurat për marrjen e vendimit nga Këshilli i komunës që mirëmbajtjen e plotë të ndriçimit rrugor t'ia kalojë NP, e cila në përputhje me ligjin e siguron energjinë elektrike nga tregu rregullues ndërsa disa komuna për të arritur kursime, kanë provuar edhe kufizime të pjesshme në ndriçimin rrugor. Komunat nuk përfitojnë nga mjetet e ndriçimit rrugor, përkundrazi, bëjnë përpjekje për realizimin më të mirë të këtij shërbimi në interes të qytetarëve, ndaj u theksua se duhet të

оваа услуга во интерес на граѓаните, па оттаму беше посочено дека треба да се размислува и зошто воопшто оваа струја да се плаќа по индустриската тарифа.

Претставниците од ЕВН посочија дека поднесените барања од општините за промени околу услугите со јавното осветлување, во согласност со сите законски прописи, ќе бидат одобрувани. Тоа значи дека сите општини што ќе поднесат вакви барања, за кратко време, од 1 јули 2022 година ќе почнат да користат електрична енергија по цена за домаќинства. Беше посочено дека досега само две општини добиле ваква согласност, барањето на една општина е одбиена, а за барањата на две општини, од ЕВН сè уште не се изјасниле. Ова е дополнителна потврда дека угледот на општините беше неосновано нарушен од Регулаторната комисија.

Потребна поинтензивна соработка на ЕВН и општините околу можностите за користење на обновливи извори на енергија

На средбата стана збор и за можностите за забрзување на постапките околу спроведувањето на активностите за користење на обновливи извори на електрична енергија од страна на општините. Особено важен дел од овој процес е одобрувањето на пристапот на општините во системот на ЕВН во кој треба да се префрла произведена струја од поставените фотоволтаици што би биле поставени на училиштата, градинките, општинска зграда и други јавни установи. Со тоа драстично би се намалиле трошоците за покривање на енормно високите сметки што сега ги плаќаат општините за електрична енергија. Беше отворено и прашањето за натамошен дијалог меѓу општините и ЕВН за можноста за заемно инвестирање во обновливи извори на енергија. На состанокот, претставниците од ЗЕЛС уште еднаш потсетија на обврската на ЕВН за месечно испраќање на извештај до општините околу наплатата на уличното осветлување, бидејќи не се спроведува онака како што е утврдено во Меморандумот за соработка склучен меѓу ЗЕЛС и ЕВН. Беше договорено дека досегашната добра соработка меѓу општините и ЕВН ќе продолжи кон непречена и квалитетна испорака на електрична енергија за граѓаните.

mendohet se përse duhet kjo energji elektrike. të paguhet sipas tarifës industriale.

Përfaqësuesit e EVN përmendën se kërkesat e parashtruara nga komunat për ndryshime rreth shërbimeve në ndriçimin rrugor, konform të gjitha dispozitave ligjore, do të jenë të miratuara. Kjo do të thotë se të gjitha komunat që paraqesin kërkesa të tilla, brenda një kohe të shkurtër, nga 1 korriku 2022, do të fillojnë të përdorin energjinë elektrike me çmimetë amvisërive. U theksua se deri më tani vetëm dy komuna kanë marrë një pëlqim të tillë, kërkesa e një komune është refuzuar, ndërsa EVN ende nuk ka komentuar për kërkesat e dy komunave. Ky është një konfirmim shtesë se reputacioni i komunave është dëmtuar pa arsye nga Komisioni rregullativ.

Nevojitet bashkëpunim më intensiv i EVN-së dhe komunave rreth mundësive për shfrytëzim të burimeve përtëritëse të energjisë

Në takim u diskutua edhe për mundësitë për përshpejtimin e procedurave rreth zbatimit të aktiviteteve për shfrytëzim të burimeve përtëritëse të energjisë elektrike nga ana e komunave. Pjesë me rëndësi të veçantë të këtij procesi është miratimi i qasjes së komunave në sistemin e EVN-së në të cilin duhet transferuar energjia elektrike e prodhuara nga fotovoltaikët që do të ishin të vendosura në shkolla, çerdhe, ndërtesën komunale dhe institucione tjera publike. Me këtë në mënyrë drastike do të zvogëloheshin shpenzimet për energji elektrike. U hap edhe çështja për dialogun e mëtejmë midis komunave dhe EVN për mundësitë për investim të ndërsjellë në burimet përtëritëse të energjisë. Në mbledhje, përfaqësuesit e BNJVL-së edhe një herë rikujtuan obligimin e EVN-së për dërgesë mujore të raporteve të komunave rreth arkëtimit të ndriçimit rrugor, pasi që nuk zbatohet ashtu siç është përcaktuar në Memorandumin për bashkëpunim midis BNJVL-së dhe EVN-së. U dakordua se bashkëpunimi i deritanishëm midis komunës dhe EVN-së do të vazhdojë drejt dërgesës së papenguar dhe cilësore të energjisë elektrike ndaj qytetarëve.

ЗЕЛС ТРЕНИНГ ЦЕНТАРОТ ОБЕЗБЕДИ ОБУКА ЗА ПРИМЕНА НА НОВИОТ ЗАКОН ЗА ИНСПЕКЦИЈА ВО ЖИВОТНАТА СРЕДИНА

ЗЕЛС во соработка со Министерството за животна средина и просторно планирање (МЖСПП) и со Инспекцискиот совет (ИС) на 6 јуни 2022 година, во просториите на ЗЕЛС тренинг центарот организираше обука за примена на новиот Закон за инспекција во животната средина, како и за прекршочната и кривична постапка во оваа област. Оваа обука се организираше во согласност со потребите на вработените во секторите или одделенијата за животна средина од општините и е дел од активностите на ЗЕЛС насочени кон јакнење на капацитетите на општинската администрација. На 6 јуни 2022 година, обуката ја следеа претставници од општините од Источниот и Североисточниот Регион, а на 13 јуни, 2022 година, исто така, во просториите на ЗЕЛС тренинг центарот обуката ќе ја следат претставниците од Скопскиот и од Полошкиот Регион.

Овластен општински инспектор за животна средина - задолжителна обврска за секоја ЕЛС што треба да се реализира до крајот на оваа година

Собранието на РСМ, на 19 април 2022 година, го донесе Законот за инспекција во животната средина, што е објавен во *Сл. Весник на РСМ* бр.99/2022 21 април 2022 година. Со Законот, на едно место се уредуваат сите специфични прашања за надлежноста и организацијата на инспекцискиот надзор во животната средина на централно и на локално ниво. Посебно внимание е посветено на планирањето на инспекцискиот надзор во животната средина (Годишен план кој се носи согласно со ЗИН, тригодишна програма и шестгодишна стратегија) и постојано и континуирано јакнење на капацитетите на инспекторите (на централно и на локално ниво). Претставникот од Државен инспекторат за животна средина, Дарко Блинков, нагласи дека сите ЕЛС до крајот на оваа година треба задолжително да назначат овластен инспектор за животна средина, што исклучиво ќе ги врши работите само од оваа област (а не и други работи, како што е случај сега) или да воспостави меѓуопштинска соработка. Исто така, со Законот е воспоставена основата за соработка на инспекторите во животната средина на централно и локално ниво, а утврден е и надзор над законитоста на работата на органите на ЕЛС во делот на инспекциските служби. Сето ова е насочено кон обезбедување поголема мобилност на институциите за спроведување на законската регулатива од областа на животната средина. Беше посочено дека донесувањето на подзаконските акти

QENDRA E TRAJNIMEVE TË BNJVL-SË SIGUROI TRAJNIM PËR ZBATIMIN E LIGJIT TË RI PËR INSPEKTIM NË MJEDISIN JETËSOR

BNJVL në bashkëpunim me Ministrinë për mjedis jetësor dhe planifikim hapësinor (MMJPH) dhe Këshilli inspektues (KI) më 6 qershor, 2022, në hapësirat e Qendrës së trajnimeve në mjedisin jetësor, si dhe për procedurën penale në këtë lëmi. Ky trajnim organizohet konform nevojave të të punësuarve në sektorët ose seksionet për mjedis jetës nga komunat dhe janë pjesë e aktiviteteve të BNJVL në drejtim të përforcimit të kapaciteteve të administratës komunale. Më 6 qershor, 2022, trajnimin e ndoqën përfaqësuesit e komunave nga Rajoni Planifikues Lindor dhe Rajoni Planifikues Verilindor, ndërsa më 13 qershor 2022, gjithashtu në hapësirat e Qendrës së trajnimeve e ndoqën përfaqësuesit e Rajonit Planifikues të Shkupit dhe të Pollogut.

Inspektorët e autorizuar komunalë për mjedis jetësor – obligim i detyrueshëm për çdo NJVL që duhet të realizohet deri në fund të këtij viti

Kuvendi i RMV më 19 prill, 2022, miratoi Ligjin për inspekcion në mjedisin jetësor, që u shpall në Gazetën zyrtare të RMV nr.99/2022 21 prill, 2022. Me këtë Ligj, në një vend rregullohet të gjitha çështjet për kompetencën dhe organizimin e mbikëqyrjes inspektive në mjedisin jetësor në nivel qendror dhe lokal. Vëmendje e veçantë i'u përkushtua planifikimit të mbikëqyrjes inspektive në mjedisin jetësor (Plani vjetor i cili miratohet konform LMI, programi trevjeçar dhe Strategjia gjashtëvjeçare) dhe sigurimi i përforcimit të vazhdueshëm të kapaciteteve të inspektorëve (në nivel qendror dhe lokal). Përfaqësuesi i Inspektoratit shtetëror për mjedis jetësor, Darko Blinkov, theksoi se të gjitha NJVL deri në fund të vitit duhet që detyrimisht të emërojnë inspektor për mjedis jetëso që do të kryejë punët vetëm në këtë lëmi (jo punë tjera siç po ndodh tani) pse të vendosë bashkëpunim ndërkomunal. Gjithashtu në Ligjin në fjalë është vendosur baza për bashkëpunim të inspektorëve të mjedisin jetësor në nivel qendror dhe lokal, ndërsa është përcaktuara edhe mbikëqyrja e ligjshmërisë së punës së organeve të NJVL në pjesën e shërbimeve inspektive. E tërë kjo është në drejtim të sigurimit të mobilitetit më të madh të institucioneve për zbatimin e rregullativës ligjore nga lëmie a mjedisit jetësor. Gjithashtu u përmend se miratimi i akteve ndërligjore do të

ќе се реализира за период од една година, а стратегија и програма за инспекцискиот надзор ќе бидат донесени најдоцна за две години од стапувањето во сила на Законот.

Правна регулатива на инспекциските служби

Претставничката од МЖСПП, Тања Пауновска, говореше за постојната правна регулатива на инспекциските служби во РСМ. Беа посочени спротивните одредби на Законот за организација и работа на органите на државната управа (ЗОРОДУ) и Законот за инспекциски надзор (ЗИН) и материјалните прописи. Според ЗИН, инспекторатите се установуваат како самостојни органи на државната управа, потполно независни од ресорните министерства во чија област тие го вршат надзорот, а се органи во состав на министерствата. Стана збор и за одговорноста на инспекторите, односно дека инспекторите одговараат дисциплински, согласно со Законот за административни службеници – и тоа, одговараат во посебна дисциплинска постапка за одземање на лиценцата за инспектор која се води пред комисија формирана од Инспекцискиот совет (ИС); одговараат пред директорот на инспекторатот, односно пред раководното лице на инспекциската служба во којашто се вработени. Беа наведени и законски утврдените состојби во кои Инспекцискиот совет може да одземе лиценца на инспектор или да поведе дисциплинска постапка со привремено одземање на лиценцата. На обуката беше посочено дека стекнатата лиценца на инспекторите е трајна, односно не треба да се обновува. Беа посочени и законски постапки за стекнување со лиценца, преку следење на обуки и полагање на испит.

Шеесет и две единици на локалната самоуправа имаат овластен општински инспектор за животна средина – според анализата од 2021 година

Пред присутните беше посочена и публикацијата „Анализа на законската рамка и институционалните капацитети на локалните инспекциски служби за заштита на животната средина“ од ноември 2021 година, во издание на: Фондацијата Конрад Аденауер во РСМ и Центарот за правни истражувања и анализи – ЦПИА, каде што е направена и анализа на институционалните капацитети на ЕЛС за вршење на надзор во делот на животната средина. Во заклучоците е посочено дека во поголем дел од општините, односно 70 ЕЛС во своите акти за систематизација имаат предвидено вакви работни места, а не предвиделе само 11 ЕЛС. Поголем број од општините имаат и пополнети работни места на овластен општински инспектори, односно тоа е случај во 62 ЕЛС, наспроти 19 кои немаат. Од општините кои имаат овластени општински инспектори, 43 општини имаат само еден инспектор, а 19 општини имаат повеќе од еден инспектор. Забележано е дека поголем дел од општините кои имаат повеќе од еден овластен општински инспектор за животна средина се рурални општини.

realizohet për periudhën prej një viti, ndërsa Strategjia dhe Programi për mbikëqyrje inspektive do të miratohet më së voni dy vite nga hyrja në fuqi e Ligjit.

Rregullativa ligjore e shërbimeve inspektive

Përfaqësuesja nga MMJPH, Tanja Paunovska foli për rregulloret ekzistuese ligjore të shërbimeve inspektuese në RMV. U theksuan dispozitat e kundërta të Ligjit për organizimin dhe punën e organeve të administratës shtetërore dhe Ligjin për mbikëqyrjen inspektuese dhe dispozitat materiale. Sipas LMI, inspektoratet krijohen si organe të pavarura të administratës shtetërore, plotësisht të pavarura nga ministritë e resorit në zonën e të cilave kryejnë mbikëqyrjen dhe janë organe në kuadër të ministrive. Bëhej fjalë edhe për përgjegjësinë e inspektorëve, gjegjësisht që inspektorët të disiplinohen në përputhje me Ligjin për nëpunësit administrativ - dhe ata janë përgjegjës në procedurë të veçantë disiplinore për heqjen e licencës së inspektorit e cila zhvillohet para komisionit të formuar nga Këshilli inspektues. (IS) - i përgjigjen drejtorit të inspektorit dmth para menaxherit të shërbimit të inspektimit në të cilin janë të punësuar. U përmendën edhe situatat e përcaktuara me ligj kur Këshilli Inspektues mund t'ia heq licencën një inspektori ose të fillojë procedurë disiplinore me heqje të përkohshme të licencës. Në trajnim u theksua se licenca e fituar e inspektorëve është e përhershme, pra nuk duhet të rinovohet. Gjithashtu u theksuan procedurat ligjore për marrjen e licencës, ndjekjen e trajnimeve dhe dhënien e provimit.

Gjashtëdhjetë e dy njësi të vetëqeverisjes lokale kanë inspektor të autorizuar komunal për mjedis jetësor – sipas analizës nga viti 2021

Para të pranishmëve u prezantua edhe publikimi ,,Analiza e kornizës ligjor dhe kapaciteteve institucionale të shërbimeve lokale të inspektimit mjedisor" nga nëntori 2021, i publikuar nga Fondacioni Konrad Adenauer në RMV dhe Qendra për hulumtime dhe analiza Ligjore - QHAL. Është bërë analiza e kapaciteteve institucionale të NJVL për kryerjen e mbikëqyrjes në fushën e mjedisit. Në konkluzionet theksohet se në shumicën e komunave, gjegjësisht 70 NJVL në aktet e tyre për sistematizim kanë paraparë punë të tilla, ndërsa nuk kanë paraparë vetëm 11 NJVL. Shumica e komunave kanë plotësuar edhe vendet e lira të inspektorëve të autorizuar komunal, gjegjësisht në 62 NJVL, për dallim nga 19 që nuk i kanë. Nga komunat që kanë autorizuar inspektorë komunalë, 43 komuna kanë vetëm një inspektor, ndërsa 19 komuna kanë më shumë se një inspektor. Vihet re se shumica e komunave që kanë më shumë se një inspektor mjedis jetësor janë komuna rurale.

ГРАДОНАЧАЛНИКОТ НА ОПШТИНА РАДОВИШ ЕДНОГЛАСНО ИЗБРАН ЗА ПРЕТСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЈАТА ЗА ФИНАНСИРАЊЕ ПРИ ЗЕЛС

Ацо Ристов, градоначалник на Општина Радовиш, е новиот претседател на Комисијата за финансирање при ЗЕЛС. Вака гласаа членовите (градоначалници) на ова тело, на првата седница што се одржа преку платформата Зум (ZOOM), на 8 јуни 2022 година. Присутните дискутираа и за финансиските предизвици со кои се соочуваат единиците на локалната самоуправа во нашата земја, а на дневен ред беа ставени и материјалите испратени од Комисијата за следење на развојот на системот на финансирање на ЕЛС за седницата што ова меѓуресорско тело ќе ја одржи на 9 јуни 2022 година, во просториите на Министерството за финансии. Во Комисијата, која брои девет члена, во мнозинство се претставниците од локалната власт. Од материјалите испратени се: Предлог-уредба за методологијата за распределба на средствата за блок дотациите на општините во областа на културата за 2023 година и Предлог–уредба за методологијата за распределба на приходите од данокот на додадена вредност по општини за 2023 година, а приложен беше и Деловникот за работа на Комисијата.

Потребно поинтензивно информирање на граѓаните и јавноста за објективните причини за лошата финансиска состојба на општините

Членовите на Комисијата за финансирање при ЗЕЛС посочија дека општините се наоѓаат во крајно лоша финансиска состојба, што е резултат на континуираното префрлање на недоволно средства за спроведување на дадените надлежности, спротивно на Европската повелба на локалната власт. Дополнително влошување претставува и енергетската криза, која, како што посочуваат општините, до крајот на годината ќе ги доведе сите општини во тотален колапс, а не помал придонес, на и онака лошата состојба, дава и игнорантскиот однос на Владата на РСМ кон општините. ЗЕЛС, од почетокот на годината, неколку пати се обраќа до Владата со предлози за подобрување на состојбите и изнаоѓање на заемно прифатливи решенија во интерес на сите граѓани. Наспроти тоа, претставници од централната власт, постојано, преку медиумите, упатуваат неосновани обвинувања кон општините со што континуирано го рушат угледот на единиците на локалната самоуправа. Во таа насока беше нагласена и потребата преку ЗЕЛС да се изнајдат начини на подоследно информирање на јавноста

KRYETARI I KOMUNËS SË RADOVISHIT UNANIMISHT U ZGJODH PËR KRYETAR TË KOMISIONIT PËR FINANCIM NË KUADËR TË BNJVL-SË

Aco Ristov, kryetar i komunës së Radovishit është kryetar i Komisionit për financim në kuadër të BNJVL-së. Kështu vendosën (kryetarët e komunave) në këtë trup, në seancën e parë që u mbajt përmes platformës ZOOM më 8 qershor, 2022. Të pranishmit diskutuan edhe mbi sfidat financiare me të cilat ballafaqohen pushtetet lokale në vendin tonë, ndërsa në rend dite u vendosën materialet e dërguara nga Komisioni për ndjekje të zhvillimit të sistemit t ë financimit të NJVL për seancën që do të mbahet më 9 qershor, 2022 në hapësirat e Ministrisë për financa në të cilën përfaqësuesit e pushtetit lokal janë në shumicë. Nga materialet e dërguara janë: Propozim-Rregullorja për metodologjinë e ndarjes së mjeteve për bllok dotacionet e komunave në lëminë e kulturës, për vitin 2023 dhe Propozim-Rregullorja për metodologjinë e shpërndarjes së tatimit të vlerës së shtuar nëpër komuna për vitin 2023, ndërsa u parashtruan edhe Rregullorja për punën e Komisionit.

Është i nevojshëm informim më intensiv i qytetarëve dhe publikut për arsyet objektive lidhur me gjendjen financiare të komunave

Anëtarët e Komisionit për financim në kuadër të BNJVL-së theksuan se komunat janë në gjendje jashtëzakonisht të keqe financiare, që është rezultat i transferimit të vazhdueshëm të mjeteve të pamjaftueshme për zbatimin e kompetencave të dhëna, në kundërshtim me Kartën Evropiane të Pushtetit Lokal. Përkeqësim shtesë është kriza energjetike, e cila siç theksojnë komunat, deri në fund të vitit do t'i çojë të gjitha komunat në kolaps total dhe jo më pak kontribut në gjendjen edhe ashtu të keqe Qeveria i injoron komunat. BNJVL disa herë i drejtohet Qeverisë me propozim-zgjidhje për përmirësimin e gjendjes dhe gjetjen e zgjidhjeve të ndërsjella për përkrahje të komunave në interes të të gjithë qytetarëve, dhe prej andej ballafaqohet me akuza të vazhdueshme, të pabaza mediatike të komunave dhe rrënim të vazhdueshëm të reputacionit të vendasve të vetëqeverisjes lokale. Në këtë drejtim, u theksua nevoja që përmes BNJVL-së të gjenden mënyra për informimin më

за реалните финансиски состојби и распределбата на финансиските средства од централно и на локално ниво, со цел да се демантираат ваквите дезинформации.

Блок дотациите не ги задоволуваат ни најелементарните потреби за реализирање на надлежностите од областа на културата

Во однос на предлог-уредбата за методологијата за културата, присутните истакнаа дека распределбата на средствата за блок дотации не ги задоволува ни најелементарните потреби за организирање на еден настан, а не пак за развивање на културата и заштита на културното наследство, а слична, или иста, е и состојбата со средствата што општините ги добиваат од блок дотациите за градинките и за образованието. Беше посочено дека во најголем број општини со месеци, па и со години не се дадени одобренија за вработување на воспитувачки, од Министерството за труд и социјална политика. Општините за да ги задоволат потребите на своите граѓани, ангажираат лица со времено вработување, преку агенции за вработување и ги плаќаат од сопствени средства. И во областа на образованието состојбата е уште полоша, особено што од средствата од блок дотациите за основно образование, 90 % одат само за плати на вработените. Стана збор и за распределбата на средствата од ДДВ, за кој во новиот Предлог на Законот за финансирање на единиците на локалната власт, сегашниот процент од 4,5 %, е предложено да се зголеми за 05 % за оваа година, но Законот сè уште се наоѓа во собраниска процедура и не е изгласан од пратениците.

konsistent të opinionit për gjendjen reale financiare dhe shpërndarjen e mjeteve në nivel qendror dhe lokal, me qëllim të mohimit të dezinformatave të tilla.

Bllok dotacionet nuk kënaqin as nevojat më elementare për realizimin e kompetencës nga lëmia e kulturës

Sa i përket Propozim-Rregullore për metodologjinë për kulturën, të pranishmit theksuan se shpërndarja e mjeteve për bllok dotacioneve nuk i plotëson as nevojat më elementare për organizimin e një manifestimi, e as për zhvillimin e kulturës dhe mbrojtjen e trashëgimisë kulturore dhe e ngjashme ose e njëjta është situata edhe me fondet që marrin komunat nga bllok-dotacionet për kopshtet dhe arsimin. U theksua se në shumicën e komunave miratimet për punësimin e edukatorëve nuk jepen nga Ministria e Punës dhe Politikës Sociale prej muajsh apo edhe vitesh. Për të plotësuar nevojat e qytetarëve të tyre, komunat punësojnë persona me punësim të përkohshëm, përmes agjencive të punësimit dhe i paguajnë nga mjetet e tyre. Situata në fushën e arsimit është edhe më e rëndë, aq më tepër që fondet nga bllok-dotacionet për arsimin fillor, 90% shkojnë vetëm për pagat e punonjësve. U fol edhe për shpërndarjen e mjeteve të TVSH-së, për të cilën në Propozim – Ligjin e ri për financimin e njësive të qeverisjes vendore, përqindja aktuale prej 4.5% propozohet të rritet me 05% për këtë vit, por ligji është ende në procedurë parlamentare dhe nuk është votuar nga deputetët.

КОМИСИЈАТА ЗА СЛЕДЕЊЕ НА РАЗВОЈОТ НА СИСТЕМОТ ЗА ФИНАНСИРАЊЕ НА ОПШТИНИТЕ ЈА ОДРЖА КОНСТИТУТИВНАТА СЕДНИЦА

Комисијата за следење на развојот на системот за финансирање на општините, на 9 јуни 2022 година, во просториите на Министерството за финансии ја одржа конститутивната седница на новиот состав членови. Комисијата е составена од 9 члена, при што мнозинството се претставници од локалната самоуправа, од редот на градоначалници кои се членови на Комисијата за финансирање при ЗЕЛС. Останатите се претставници од Министерствата за: финансии, за образование и наука, за локална самоуправа и за труд и социјална политика. На првата седница беше разгледан Деловникот за работа на Комисијата, кога присутните беа запознаени со обврските на ова меѓуресорско тело, при што едногласно беше избран и претседател на Комисијата, а тоа е градоначалникот на Општина Радовиш, Ацо Ристов, кој воедно е и претседател на Комисијата за финансирање при ЗЕЛС. Беше нагласено дека ова тело ја следи примената на критериумите за распределба на дотациите; предлага мерки за подобрување на системот на дотации; дава препораки за надминување на констатираните недостатоци при распределбата на дотациите; ја следи транспарентноста на процедурите и нивната доследна реализација при распределбата на средствата од дотациите; изготвува полугодишни и годишни извештаи за развојот на системот за финансирање на општините во кои утврдува предлози за подобрување на системот; го следи наменското користење на дотациите и дава мислење за Уредбата за методологијата за распределба на приходите од данокот на додадена

KOMISIONI PËR NDJEKJEN E ZHVILLIMIT TË SISTEMIT TË FINANCIMIT TË KOMUNAVE MBAJTI SEANCËN E PARË KONSTITUTIVE

Komisioni për ndjekjen e zhvillimit të sistemit të financimit të komunave, më 9 qershor, 2022, në hapësirat e Ministrisë për financa mbajti seancën konstitutive të përbërjes së re të anëtarëve. Komisioni përbëhet prej 9 anëtarë, me ç'rast shumica janë përfaqësuesit e vetëqeverisjes lokale, nga radhët e kryetarëve të komunave të cilët janë anëtarë të Komisionit për financim në kuadër të BNJVL-së. Të tjerët janë përfaqësues të ministrive për: financim; për arsim dhe shkencë; për vetëqeverisje lokale dhe për punë dhe politikë sociale. Në seancën e parë u shqyrtua Rregullorja për punën e komisionit, kur të pranishmit u informuan me obligimet e këtij trupi resorik, me ç'rast unanimisht u zgjodh edhe kryetari i Komisionit, ndërsa ky është kryetari i komunës së Radovishit, Aco Ristov, i cili njëkohësisht është edhe kryetar i Komisionit për financim në kuadër të BNJVL-së. U theksua se ky organ monitoron zbatimin e kritereve për shpërndarjen e dotacioneve; propozon masa për përmirësimin e sistemit të dotacioneve; jep rekomandime për tejkalimin e mangësive të identifikuara në shpërndarjen e subvencioneve; monitoron transparencën e procedurave dhe zbatimin e vazhdueshëm të tyre gjatë shpërndarjes së fondeve të grantit; përgatit raporte gjashtëmujore dhe vjetore për zhvillimin e sistemit të financimit komunal, në të cilin parashtron propozime për përmirësimin e sistemit; monitoron shfrytëzimin me dedikim të fondeve dhe jep mendim për Rregulloren për metodologjinë e shpërndarjes së të ardhurave nga tatimi mbi

вредност и за Уредбата за методологијата за утврдување на критериуми за распределба на блок дотациите. Од особено значење е што Комисијата, во рамките на своите надлежности, може да разгледува одредени прашања поврзани со финансирањето на општините и да достави информација до Владата со предлози за подобрување на системот на финансирање на општините.

Усвоени предлог-уредбите за распределба на блок дотациите во културата и на приходите од ДДВ по општини, за 2023 година

На оваа седница присутните ги разгледаа, а потоа и ги усвоија: Предлог-уредбата за методологијата за утврдување на критериуми за распределба на блок дотации од областа на културата во 2023 година и Предлог-уредбата за методологијата за распределба на приходите од данокот на додадена вредност по општини за 2023 година. Претседателот на Комисијата Ацо Ристов ги изнесе ставовите за овие предлози, утврдени на седницата на Комисијата за финансирање при ЗЕЛС. Претставниците од локалната власт побараа разгледувањето на сите следни предлог–уредби да биде проследено и со одредени симулации на распределбата на средствата, односно што конкретно ќе значи тоа за секоја општина.

Според методологијата за блок дотациите за културата, средствата се распределуваат по општини и Град Скопје на установите на кои, согласно со Законот за култура во 2004 година, со одлука на советите, им се преземени основачките права и тие се стекнале со статус на локални установи. Распределбата на средствата се врши според бројот на вработени во локалните установи од областа на културата по општини; трошоците за реализација на дејностите според вкупната површина на објектите во кои се сместени локалните установи во општината и реализирањето на дејности од културата. Општините што немаат локални установи од областа на културата, средствата определени за таа намена ги повлекуваат по претходно подготвена програма. Средствата што останале неискористени, на крајот од фискалната година, се враќаат во буџетот на државата.

Исто така, беше посочено дека вкупните средства на приходите од данокот на додадена вредност, наплатени во претходната фискална година, се распределуваат во фиксен дел, од по 3.000.000 денари за сите општини во земјата, на општините во градот Скопје и Градот Скопје и променлив дел кој се распределува за општините во износ од 88 %, а за општините во градот Скопје и Градот Скопје во износ од 12 %. Променливиот дел на средства за општините се распределува според критериумите: 65 % според нивното учество во вкупниот број на жители во земјата без градот Скопје, согласно со податоците од последниот извршен попис на население објавени од Државниот завод за статистика; 27 % според нивното учество во вкупната површина на територијата на земјата без градот Скопје, согласно со утврдените граници на општините од органот надлежен за работите за премер и катастар, и 8 % според нивното учество во вкупниот број на населени места во земјата, без градот Скопје, согласно со член 11 од Законот за територијална организација на локалната самоуправа во Република Македонија.

vlerën e shtuar dhe për Rregulloret për metodologjinë për përcaktimin e kritereve për shpërndarjen e bllok-dotacioneve. Është mjaft e rëndësishme që Komisioni, në kuadër të kompetencave të tij, të shqyrtojë çështje të caktuara që kanë të bëjnë me financimin e komunave dhe t'ia dorëzojë Qeverisë informacionet me propozime për përmirësimin e sistemit të financimit të komunave.

U miratuan propozim-rregulloret për shpërndarjen e bllok-dotacioneve në kulturë dhe të hyrat nga TVSH në komuna, për vitin 2023

Në këtë seancë, të pranishmit shqyrtuan dhe më pas miratuan: Propozim-Rregulloren për Metodologjinë për përcaktimin e kritereve për shpërndarjen e bllok dotacioneve në fushën e kulturës në vitin 2023 dhe Propozim-Rregulloren për Metodologjinë e shpërndarjes së të hyrave nga Tatimi mbi Vlerën e Shtuar nga Komuna për vitin 2023. Kryetari i Komisionit, Aco Ristov, i prezantoi qëndrimet e tij mbi këto propozime, të përcaktuara në seancën e Komisionit për financim në BNJVL-së. Përfaqësuesit e pushtetit lokal kërkuan që gjatë shqyrtimit të të gjitha propozim-rregulloret të mëposhtme, të shoqërohen me simulime të caktuara të ndarjes së fondeve, respektivisht se çfarë do të thotë kjo konkretisht për secilën komunë.

Sipas metodologjisë për bllok dotacionet për kulturë, mjetet shpërndahen nëpër komuna dhe Qyteti i Shkupit ndahen tek institucionet të cilat në pajtim me Ligjin për kulturë të vitit 2004, me vendim të këshillave i'u morrën të drejtat e themelimit dhe të njëjtat fituan statusin e institucioneve lokale. Ndarja e mjeteve bëhet sipas numrit të të punësuarve në institucionet lokale në fushën e kulturës sipas komunave; shpenzimet për realizimin e aktiviteteve sipas sipërfaqes së përgjithshme të objekteve në të cilat ndodhen institucionet vendore në komunë dhe realizimin e aktiviteteve kulturore. Komunat që nuk kanë institucione lokale në fushën e kulturës tërheqin mjetet e përcaktuara për këtë dedikim sipas një programi të përpiluar paraprakisht. Fondet e mbetura të papërdorura kthehen në Buxhetin e Shtetit në fund të vitit fiskal.

Gjithashtu u përmend se mjetet e përgjithshme të të hyrave nga tatimi i vlerës i së shtuar, të arkëtuara në vitin e kaluar fiskal, janë ndarë në pjesë fikse, nga 3.000.000 denarë për të gjitha komunat në vend, komunat e qytetit të Shkupit dhe Qyteti i Shkupit dhe një pjesë e ndryshueshme që ndahet për komunat në shumë prej 88%, ndërsa për komunat në qytetin e Shkupit dhe Qyteti i Shkupit në shumë prej 12%. Pjesa e ndryshueshme e mjeteve për komunat ndahet sipas kritereve: 65% sipas pjesëmarrjes së tyre në numrin e përgjithshëm të banorëve në vend pa Qytetin e Shkupit, konform të dhënave nga regjistrimi i fundit i popullatës të publikuara nga Enti shtetëror për statistikë; 27% sipas pjesëmarrjes së tyre në sipërfaqen e përgjithshme të territorit të vendin pa qytetin e Shkupit, konform kufijve të përcaktuar të komunave nga organi kompetent për punë për matje dhe kadastër dhe 8% sipas pjesëmarrjes së tyre në numrin e përgjithshëm të vendbanimeve në vend, pa Qytetin e Shkupit, konform nenit 11 nga Ligji për organizim territorial të vetëqeverisjes lokale në Republikën e Maqedonisë së Veriut.

ОТВОРЕН ПОВИКОТ ЗА АПЛИЦИРАЊЕ НА ОПШТИНИТЕ ЗА ФИНАНСИСКА ПОДДРШКА ЗА ИЗГРАДБА НА ПРИСТАПНИ ПАТИШТА ДО ЗЕМЈОДЕЛСКО ЗЕМЈИШТЕ

U HAP THIRRJA PËR APLIKIM TË KOMUNAVE PËR PËRKRAHJE FINANCIARE PËR NDËRTIMIN E RRUGËVE QASËSE DERI TE TOKA BUJQËSORE

-„Општините од денес, па најдоцна до 9 јули 2022 година, може да подготват документи и да аплицираат во Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство, на јавниот повик за добивање на финансиска поддршка за изградба на пристапни патишта до земјоделското земјиште. Финансиската поддршка е во висина од 100 % од вредноста на одобрените прифатливи трошоци на инвестицијата. Средствата ќе бидат исплатени по целосното завршување на инвестицијата од страна на корисникот, а максималната вредност на прифатливи трошоци по корисник изнесува 1 милион денари“. Ова го истакна министерот Љупчо Николовски на средбата со претставник од ЗЕЛС, што се одржа на 9 јуни 2022 година во просториите на МЗШВ. Јавниот повик е финансиран со средства од Програмата за финансиска поддршка на руралниот развој за 2022 година. На последниот повик за поддршка во изградба на пристапни патишта до земјоделски површини, распишан во 2018 година, аплицирале и искористиле средства 21 општина, со вкупна вредност на поддршката од 15,5 милиони денари.

Подобрување на инфраструктурата, обнова на селата и унапредување на традиционалните вредности во руралните подрачја, преку мерките 321, 322 и 323 од Програмата за финансиска поддршка на руралниот развој

На средбата беше посочено дека општините треба да ги следат и останатите мерки, како што се 321, 322 и 323 од Програмата за финансиска поддршка на руралниот развој. **Мерката 321 „Развој на јавна инфраструктура во руралните средини“**, обезбедува: поддршка на општините за изградба на локална инфраструктура, патишта, мостови, преку кои се поврзуваат две или повеќе населени места во руралните средини во должина до 5 километри; инвестиции во изградба на локална инфраструктура за поврзување на села

,,Komunat nga sot, më së voni deri më 9 korrik, 2022, mund të përpilojnë dokumente dhe të aplikojnë në Ministrinë për bujqësi, pylltari dhe ekonomi të ujërave, në thirrjen publike për marrjen e përkrahjes financiare për ndërtimin e rrugëve të arritshme në tokën bujqësore. Përkrahja financiare është në lartësi prej 100% nga vlera e shpenzimeve të pranuara të miratuara të investimit. Mjetet do të paguhen pas përfundimit të plotë nga ana e përdoruesit, ndërsa vlera maksimale e shpenzimeve të pranuara për një përdorues përmban 1 milion denarë”. Këtë e theksoi ministri Ljupço Nikollovski në takimin me përfaqësuesin e BNJVL-së, që u mbajt më 9 qershor. 2022 në hapësirat e MMJPH. Thirrja publike financohet me mjetet nga Programi për përkrahjen financiare të zhvillimit rural për vitin 2022. Në thirrjen e fundit për ndërtimin e rrugëve drejt sipërfaqeve bujqësore, të regjistruar në vitin 2018, kanë aplikuar dhe shfrytëzuar mjeteve 21 komuna, me vlerë të përgjithshme të përkrahjes prej 15,5 milion denarë.

Përmirësimi i infrastrukturës, rinovimi i fshatrave dhe avancimi i vlerave tradicionale në rajonet rurale, përmes masave 321,322 dhe 323 nga Programi për përkrahje financiare të zhvillimit rural

Në takim u theksua se komunat duhet të ndjekin edhe masat tjera, si 321, 322 dhe 323 të Programit për përkrahjen financiare të zhvillimit rural. **Masa 321 – ,,Zhvillimi i infrastrukturës publike në zonat rurale”** ofron mbështetje për komunat për ndërtimin e infrastrukturës lokale, rrugëve, urave, përmes të cilave lidhen dy ose më shumë vendbanime në zonat rurale në një gjatësi deri në 5 kilometra. Investime në ndërtimin e infrastrukturës lokale për të lidhur fshatrat me një rrugë rajonale deri në 7 kilometra të gjatë. Mbështetje për

со регионален пат во должина до 7 километри; поддршка за изградба на водоводни и канализациски системи во селата до 1500 жители; изградба на телекомуникациска инфраструктура, пазари, како и објекти за детски, младински или пензионерски културни центри или клубови во населени руралните средини.

Мерката 322 „Обнова и развој на селата“ дава поддршка на општините при: изработка на урбанистичка документација за руралните средини; инвестиции во изградба или реконструкција на плоштади, шеталишта, зелени јавни површини во рурални средини до 30.000 жители и инвестиции за изградба или реконструкција на селски улици. Максималниот износ за поддршка по корисник преку мерките 321 и 322 изнесува 20 милиони денари.

Со **мерката 323 „Зачувување и унапредување на традиционалните вредности во руралните подрачја“** се поддржуваат општините во инвестиции за изградба на локална инфраструктура за поврзување на населените места од руралните подрачја со локалитети од посебно значење за жителите во должина од 2 километри. Исто така, се дава поддршка во зачувувањето на културните и природни знаменитости со цел поттикнување на руралниот туризам и обележување и унапредување на планинарски и велосипедски патеки. Поддршката за оваа мерка е со максимален износ од 15 милиони денари по корисник.

ndërtimin e ujësjellës-kanalizimeve në fshatrat me deri në 1500 banorë, ndërtimin e infrastrukturës së telekomunikacionit, tregjeve, si dhe objekteve për qendrat apo klubet kulturore të fëmijëve, të rinjve apo pensionistëve në zonat e populluara rurale.

Masa 322 „Rinovimi dhe zhvillimi i fshatrave” jep përkrahje të komunave gjatë përpilimit të dokumentacionit urbanistik për mjediset rurale. Pastaj investimet në ndërtimin dhe rikonstruksionin e shesheve, shëtitoreve, sipërfaqet publike në mjediset rurale deri më 30.000 banorë dhe investimet për ndërtimin ose rikonstruksionin e rrugëve të fshatit. Shuma maksimale për përkrahjen për përdoruesin e masave 321 dhe 322 përmban 20 milion denarë.

Me **masën 323 „Mbrojtja dhe avancimi i vlerave tradicionale në rajonet rurale”** përkrahen komunat në investimet për ndërtimin e infrastrukturës lokale për ndërlidhjen e vendeve nga rajonet rurale me lokalitetet me rëndësi të veçantë për banorët në gjatësi prej 2 kilometra. Jepet përkrahje për mbrojtjen e monumenteve kulturore dhe natyrore për të mbështetur turizmin rural dhe për të shënuar e promovuar shtigjet e ecjes dhe çiklizmit. Përkrahja për këtë masë është në shumën maksimale prej 15 milionë denarë për përdorues.

ВОВЕДУВАЊЕ НА АСИМЕТРИЧНОСТ ВО ТРАНСФЕРОТ НА НАДЛЕЖНОСТИ КОН ЕЛС - ДЕЛ ОД ПРЕПОРАКИТЕ ЗА УНАПРЕДУВАЊЕ НА ПРОЦЕСОТ НА ДЕЦЕНТРАЛИЗАЦИЈАТА

„Асиметрична децентрализација на надлежностите на локалната самоуправа во Република Северна Македонија“ беше насловот на тркалезната маса, што на 15 јуни 2022 година, во Скопје, беше организирана во рамките на проектот на УСАИД за зајакнување на капацитетите за искористување на ресурсите. Пред присутните беа презентирани клучните наоди од: Извештајот за административната асиметрична децентрализација; Извештајот за фискалната асиметрична децентрализација и од Прашалникот за продолжување на процесот на децентрализација за оценка на предизвиците од трансферот на нови надлежности и ресори во државата. Овие извештаи треба да им помогнат на носителите на јавни политики во разгледувањето на можни опции при дизајнирањето модели за пренесување на нови надлежности кон ЕЛС или пак за поефикасно извршување на тековно пренесените надлежности, што треба да обезбедат еднаков пристап до јавните услуги на сите жители во државата. Фокусот на извештаите е насочен кон неколку иницијативи за асиметрична децентрализација на пренесените надлежности кон ЕЛС, кои имаат непосредна и практична важност во понатамошното проширување на процесот на децентрализацијата: административниот и фискалниот. Исто така, беше нагласено и значењето на утврдувањето на фискалниот капацитет на општината, но и на фискалниот напор што општината го реализира,

VENDOSJA E ASIMETRISË NË TRANSFERIMIN E KOMPETENCAVE NDAJ NJVL – PJESË E REKOMANDIMEVE PËR AVANCIMIN E PROCESIT TË DECENTRALIZIMIT

„Decentralizim asimetrik i kompetencave të vetëqeverisjes lokale në Republikën e Maqedonisë së Veriu” ishte titulli i tryezës së rrumbullakët, që më 15 qershor, 2022, në Shkup u organizua në kuadër të Projektit të USAID për përforcimin e kapaciteteve për shfrytëzim të resurseve. Para të pranishmëve u prezantuan gjetjet kyçe nga: Raporti për decentralizmin asimetrik administrativ; Raporti për decentralizim asimetrik fiskal dhe nga Pyetësori për vazhdimin e procesit të decentralizimit për vlerësim të sfidave na transferimi i kompetencave të reja dhe të resurseve në shtet. Këto raporte duhet t'u ndihmojnë bartësve të politikave publike në shqyrtimin e opsioneve të mundshme gjatë dizajnimit të modeleve për bartjen e kompetencave të reja ndaj NJVL ose kryerjen më efikase të kompetencave të bartura në vazhdimësi që duhet të sigurojnë qasje të barabartë drejt shërbimeve publike të të gjithë banorëve në shtet. Fokusi i raporteve është drejtuat ndaj disa iniciativave për decentralizim asimetrik të kompetencave të bartura ndaj NJVL të cilat kanë vlerë të drejtpërdrejtë dhe vlerë praktike në zgjërimin e mëtejmë të procesit të decentralizimit: pjesën administrative dhe atë fiskale. Gjithashtu u theksua rëndësia e përcaktimit të kapacitetit fiskal të komunës, si dhe përpjekja fiskale që po

а кои треба да послужат како водилка во детерминирањето на можностите за ефикасно извршување на делегираните надлежности. Стана збор и за важноста на системскиот пристап за пресметка на цената на услугите што ги спроведува локалната самоуправа кон обезбедување на соодветни средства што централната власт треба да им ги префрли на општините. На почетокот на децентрализацијата во земјава, во 2005 година, средствата за спроведување на префрлените надлежности се темелеа на историските трошоци, кои во областа на образованието беа скратени за околу 40 %. Присутните имаа можност да дискутираат за ваквите иницијативи, по што се отвори и дискусија на овие теми.

На иницијатива на ЗЕЛС, пред неколку години започнаа разговорите за нов бран на децентрализација на власта и реорганизација на системот на локалната самоуправа - за жал процесот е во застој

Извршната директорка на ЗЕЛС, Душица Перишиќ, посочи дека голем број од изнесените предизвици со кои се соочуваат општините, досега ЗЕЛС во континуитет ѝ ги предочува на централната власт, со конкретни предлог-решенија за нивно надминување, преку систематизираните ставови на ЗЕЛС. Таа изрази загриженост дека изнесените предлози на оваа дебата може да бидат целосно задоцнети бидејќи, доколку во најбрз рок општините не добијат поддршка за надминување на енергетската криза, до крајот на годината може да се очекува голем број општини да не бидат функционални, односно да не можат да испорачаат какви било услуги. Беше посочено дека на иницијатива на ЗЕЛС пред неколку години започнаа разговорите за нов бран на децентрализација на власта и реорганизација на системот на локалната самоуправа, кој делумно поради пандемијата со ковид-19, но и ред други состојби прилично е стопиран. Одредени обиди за продолжување на ваквите активности дадоа некој позитивен знак, а резултат на тоа е и новиот предлог на Законот на финансирање на единиците на локалната самоуправа, кој и со низата несогласувања што ги даде ЗЕЛС, сè уште не е донесен, односно повеќе од седум месеци е заглавен во Собранието на РСМ.

Од спроведените истражувања, главни препораки за унапредување на процесот на децентрализација е воведување асиметричност во трансферот на надлежностите кон ЕЛС во целост; општините со повеќе ресурси да продолжат да одат напред и да бидат двигател за останатите општини, а оние со помалку ресурси да бидат потпомогнати од централната власт или од другите општини и да се овозможи трансфер од институционална кон функционална децентрализација.

realizon komuna, e cila duhet të shërbejë si udhërrëfyes në përcaktimin e mundësive për realizim efikas të kompetencave të deleguara. Gjithashtu u bisedua për rëndësinë e qasjes sistematike për llogaritjen e çmimit të shërbimeve të ofruara nga vetëqeverisja lokale, në mënyrë që të sigurohen mjete adekuate që pushteti qendror duhet t'ua transferojë komunave, e jo siç ishte bërë në fillim të zbatimit të decentralizimit në vend në vitin 2005, bazuar në shpenzimet historike, reduktuar me rreth 40% (arsim). Të pranishmit patën mundësinë të diskutojnë për iniciativa të tilla, me ç'rast u hap diskutim mbi këto tema.

Në iniciativë të BNJVL-së, para disa vitesh filluan negociatat për një valë të re të decentralizimit të pushtetit dhe riorganizimi i sistemit të vetëqeverisjes lokale – për fat të keq procesi është në ngecje

Drejtoresha ekzekutive e BNJVL-së, Dushica Perishiq, theksoi se shumë nga sfidat e paraqitura me të cilat ballafaqohen komunat, deri më tani BNJVL në vazhdimësi i paraqet para pushtetit qendror, por edhe prezanton zgjidhje konkrete për tejkalimin e tyre në formë të Qëndrimeve të sistematizuara të BNJVL-së. Ajo shprehu shqetësimin se propozimet e paraqitura në këtë debat mund të vonohen plotësisht, sepse nëse komunat nuk marrin mbështetje për tejkalimin sa më të shpejtë të krizës energjetike, deri në fund të vitit mund të pritet që një numër i madh i komunave të mos funksionojnë d.m.th nuk mund të ofrojë asnjë shërbim. U theksua se me iniciativë të BNJVL-së para disa vitesh filluan bisedimet për valë të re të decentralizimit të pushtetit dhe riorganizimit të sistemit të pushtetit lokal, i cili pjesërisht është ndërprerë për shkak të pandemisë, por edhe një sërë kushtesh të tjera. Përpjekjet e caktuara për vazhdimin e këtyre aktiviteteve dhanë shenjë pozitive dhe si rezultat është propozimi i ri i Ligjit për financimin e njësive të vetëqeverisjes lokale, i cili përkundër një sërë mospajtimesh të dhëna nga BNJVL, assesi nuk mund të miratohet, gjegjësisht për shtatë muaj është bllokuar në Kuvendin e RMV.

Nga hulumtimet e zbatuara rekomandimet kryesore për avancimin e procesit të decentralizimit dhe vendosja asimetrike e transferimit të kompetencave ndaj NJVL në tërësi, komunat me më shumë resurse të vazhdojnë të ecin para dhe të jenë faktorë për komunat tjera, ndërsa ato me më pak resurse të jenë të ndihmuara nga pushteti qendror ose komuna tjera dhe të mundësohet transferim nga decentralizimi institucional ndaj atij funksional.

ЗЕЛС СЕ ВКЛУЧИ ВО УШТЕ ЕДЕН ПРОЕКТ ЗА ПОДДРШКА НА ОПШТИНИТЕ ВО ДЕЛОТ ОД НАДЛЕЖНОСТИТЕ ЗА СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА

ЗЕЛС од јуни, оваа година се вклучи во проектот „Поддршка на модернизацијата и деинституционализацијата на социјалните услуги", финансиран од Делегацијата на ЕУ во нашата земја, а кој се спроведува од Регионалната канцеларија на ЕПТИСА за Југоисточна Европа, во директна соработка со Министерството за труд и социјална политика на РСМ. Проектот ќе обезбеди поддршка на локалните самоуправи во процесот на изработка на повеќегодишен социјален план за општината, како и во активности за градење капацитети за развој на социјалните услуги на локално ниво, согласно со стандардите на ЕУ за континуиран професионален развој.

Уште осум општини ќе добијат поддршка за изработка на локален социјален план

Кисела Вода, Куманово, Ѓорче Петров, Македонски Брод, Прилеп, Чаир, Центар и Центар Жупа се дополнителните осум општини што во следниов период, во рамките на проектот, ќе добијат стручна поддршка за изработка на локален социјален план. Во претходните фази од проектот, поддршка за изработка на ваков документ добија дванаесет општини од нашата земја. Изработката на овој документ е законска обврска за секоја општина (според Законот за социјална заштита). Социјалниот план го изготвува Општинскиот совет за социјална заштита, а го усвојува Советот на општината. Во него се утврдуваат основите на креирање на политиките за социјална заштита на локално ниво за одреден, повеќегодишен период. Општинскиот совет за социјална заштита го сочинуваат претставници од: општинската администрација; центарот за социјална работа; даватели на социјални услуги; здруженија; верски заедници и други правни и физички лица кои вршат дејност на социјална заштита; установи од областа на образованието, здравствената заштита, вработувањето, полиција итн. Социјалниот план треба да ги идентификува социјалните предизвици во заедницата, ранливите групи граѓани и нивните специфични потреби, да обезбеди преглед на постојните социјални услуги, но и да ги анализира и потребите за нивно натамошно развивање.

Според утврдените критериуми за избор, општините треба да имаат назначено лице за социјална заштита; да имаат формирано или да се во фаза на формирање на совет за социјална заштита, за што одлука донесува Советот на општината, исто така, во сите овие општини функционерите и администрацијата да покажат изрична волја за реализација на еден

BNJVL U PËRFSHI EDHE NË NJË PROJEKT PËR PËRKRAHJEN E KOMUNAVE NË PJESËN E KOMPETENCAVE PËR MBROJTJEN SOCIALE

BNJVL nga qershori i këtij viti u përfshi në projektin „Përkrahja e modernizimit dhe deinstitucionalizimit të shërbimeve sociale", të financuar nga Delegacioni i BE-së në vendin tonë, ndërsa që u zbatua nga Zyra rajonale e EPTISA për Evropën Juglindore, në bashkëpunim të drejtpërdrejtë me Ministrinë për punë dhe politikë sociale të RMV. Projekti do të sigurojë përkrahjen e vetëqeverisjeve lokale në procesin e përpilimit të planti shumëvjeçar për komunën, si dhe në aktivitetet e ndërtimit të kapaciteteve për zhvillim të shërbimeve sociale në nivel lokal, konform standardeve të BE-së për zhvillim të vazhdueshëm profesional.

Edhe tetë komuna do të marrin përkrahje për përpilimin e planit lokal social

Kisella Voda, Kumanova, Gjorçe Petrov, Makedonski Brod, Prilep, Çair dhe Centar Zhupa janë 8 komunat plotësuese që në periudhën e ardhshme, në kuadër të projektit do të marrin përkrahje profesionale për përpilimin e planit social lokal. Në fazat e mëparshme të projektit, dymbëdhjetë komuna nga vendi jonë morën mbështetje për përpilimin e një dokumenti të tillë. Përpilimi e këtij dokumenti është obligim ligjor për secilën komunë (sipas Ligjit për mbrojtje sociale). Plani social hartohet nga Këshilli i komunës për mbrojtje sociale dhe miratohet nga Këshilli i komunës. Ai vendos bazën për krijimin e politikave të mbrojtjes sociale në nivel lokal për një periudhë specifike, shumëvjeçare. Këshilli Komunal për Mbrojtje Sociale përbëhet nga përfaqësues nga: administrata komunale; qendra për punë sociale; ofruesit e shërbimeve sociale; shoqata; bashkësitë fetare dhe personat e tjerë juridikë dhe fizikë të cilët kryejnë veprimtari të mbrojtjes sociale; institucionet në fushën e arsimit, shëndetësisë, punësimit, policisë etj. Plani social duhet të identifikojë sfidat sociale në komunitet, grupet e ndjeshme të qytetarëve dhe nevojat e tyre specifike, të ofrojë një pasqyrë të shërbimeve sociale ekzistuese, por edhe të analizojë nevojat për zhvillimin e mëtejshëm të tyre.

Sipas kritereve të përcaktuara të përzgjedhjes, komunat duhet të kenë një person të caktuar për mbrojtje sociale; të ketë formuar ose janë në proces të formimit të një këshilli për mbrojtje sociale, për të cilin vendim merret nga këshilli i komunës, gjithashtu në të gjitha këto komuna funksionarët dhe administrata duhet të shfaqin vullnet të shprehur për të realizuar një proces të këtillë për hartimin dhe plotësimin e

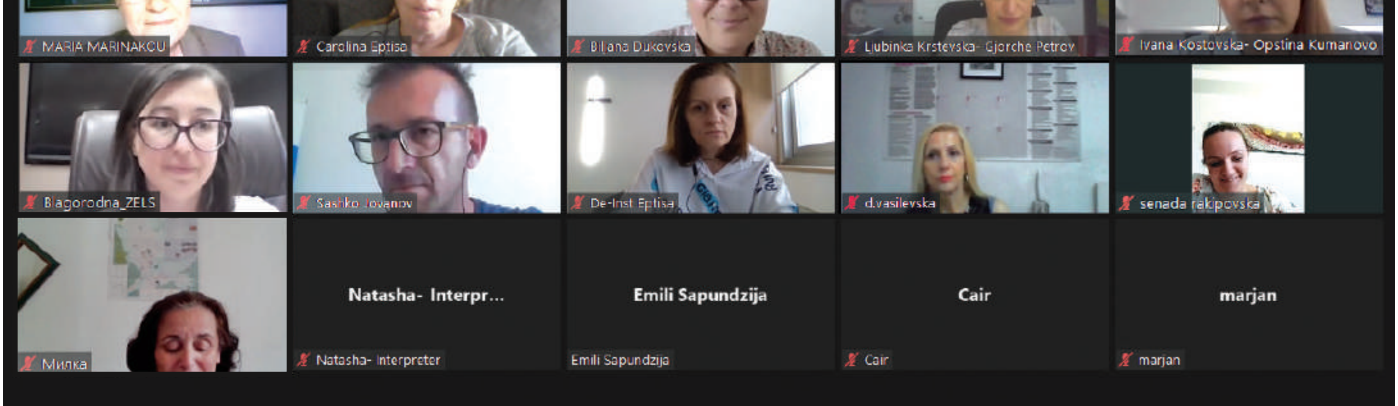

ваков процес на изработка и комплетирање на локалниот социјален план. Поддршката на општините ќе биде реализирана со примена на методи, алатки и практични примери, каде што се содржани европските стандарди за јакнење на капацитетите на локалната власт за спроведување процеси од областа на развојот на локалните социјални услуги и за изработка на локален социјален план. Тимот од експерти, ангажирани од проектот, ќе го поддржат процесот на изработка на локални социјални планови преку организирање на индивидуални и групни работни состаноци со одговорните лица од општините, каде што ќе биде обезбедена и поддршка во процесот на мапирање на потребите и услугите на социјално утврдените категории на граѓани во општината. Дополнително, претставници од сите дваесет општини ќе бидат вклучени во активности за градење капацитети, имено, ќе имаат можност да учествуваат во три еднодневни обуки за развој на социјални услуги што ќе се реализираат во периодот јуни – ноември 2022, и ќе се стекнат со сертификат за „Развој на локални социјални услуги", следејќи ги стандардите на ЕУ за континуиран професионален развој.

Одржан првиот работен состанок на општинските претставници со експертите

Претставниците од избраните осум општини, на 16 јуни 2022 година, преку платформата Зум(ZOOM) имаа работен состанок со експертскиот тим, со што се означи почетокот на нивната заемна соработка за изработка на социјалните планови. Присутните беа запознаени со динамиката на соработката, структурата на локалниот социјален план, како и со претстојните активности за градење капацитети за развој на социјалните услуги во кои тие ќе бидат вклучени.

kompletimin e planit social lokal. Mbështetja e komunave do të realizohet duke aplikuar metoda, mjete dhe shembuj praktikë, të cilat përmbajnë standardet evropiane për përforcimin e kapaciteteve të pushtetit lokal për zbatimin e proceseve në fushën e zhvillimit të shërbimeve sociale lokale dhe për hartimin e një plani social lokal. Ekipi i ekspertëve të angazhuar nga projekti do të mbështesë procesin e zhvillimit të planeve sociale lokale duke organizuar takime pune individuale dhe grupore me personat përgjegjës nga komunat, ku do të ofrohet mbështetje në procesin e hartëzimit të nevojave dhe shërbimeve të kategorive të përcaktuara sociale të qytetarëve në komunat. Gjithashtu, përfaqësuesit nga të gjitha 20 komunat do të përfshihen në aktivitetet për ndërtimin e kapaciteteve, përkatësisht do të kenë mundësinë të marrin pjesë në tre trajnime njëditore për zhvillimin e shërbimeve sociale që do të realizohen në periudhën qershor - nëntor 2022, dhe ata do të pajisen me një certifikatë për „Zhvillimin e shërbimeve sociale lokale", sipas standardeve të BE-së për zhvillim të vazhdueshëm profesional.

U mbajt mbledhja e parë e përfaqësuesve të komunave me ekspertët

Përfaqësuesit e tetë komunave të zgjedhura, më 16 qershor, 2022, përmes platformës ZOOM patën takim punues me ekipin e ekspertëve, me ç'rast u shënua fillimi i bashkëpunimit të planeve sociale. Të pranishmit u informuan me dinamikën e bashkëpunimit, strukturën e planit lokal social, si dhe me aktivitetet e ardhshme për ndërtimin e kapaciteteve për zhvillim të shërbimeve sociale, në të cilat do të përfshihen të njëjtat.

ПРОДОЛЖУВА ПРОЕКТОТ ЗА ЗАЈАКНУВАЊЕ НА КАПАЦИТЕТИТЕ НА ОПШТИНСКИТЕ СОВЕТИ СО НОВИ 40 ОПШТИНИ

Во период од петнаесет месеци, започнувајќи од септември оваа година, десет општини ќе имаат можност да добијат поддршка за јакнење на капацитетите на нивните општински совети. Ова е од особено значење за локалната власт, но и за граѓаните бидејќи избраните општински советници преку разновидни активности и обуки ќе се стекнат со квалитетни знаења од соодветни области што се во надлежност на локалната власт. Тоа ќе овозможи овие избрани функционери поефикасно да ги исполнуваат своите обврски во општинскиот совет и да донесуваат квалитетни, објективни одлуки на седниците. Исто така, со стекнатите предзнаења ќе можат да вршат соодветен надзор во донесувањето и во спроведувањето на локалните политики од сите области што се во надлежност на општината и да придонесат кон зголемување на учеството на граѓаните за одржлива локална демократија и подобрување на животот на сите граѓани (жени и мажи).

За таа цел, сите заинтересирани општини, до 21 јули 2022 година, може да аплицираат на јавниот повик за учество во проектот „Зајакнување на општинските совети – фаза 2" (https://zels.org.mk/newsd/2113), што е финансиран од швајцарската амбасада и од Министерството за локална самоуправа, а го спроведува и кофинансира Програмата за развој на Обединетите нации (UNDP). Заедницата на единиците на локалната самоуправа (ЗЕЛС), заедно со Министерството за финансии, Здружението на финансиски работници (ЗФР), UN Women, NALAS, организации од граѓанскиот

VAZHDON PROJEKTI PËR PËRFORCIMIN E KAPACITETEVE TË KËSHILLAVE KOMUNALE PËR 40 KOMUNA

Në periudhën prej pesëmbëdhjetë muajsh nga shtatori i këtij viti, dhjetë komuna do të kenë mundësi të marrin përkrahje për përforcimin e kapaciteteve të Këshillit të tyre komunal. Kjo është mjaft e rëndësishme për pushtetin lokal, por edhe për qytetarët e saj, këshilltarët komunalë përmes aktiviteteve të llojllojshme dhe trajnimeve do të marrin dituri cilësore nga lëmenjtë adekuatë që janë në kompetencë të pushtetit lokal. Kjo do të mundësojë që këta funksionarë të zgjedhur në mënyrë më efikase do t'i plotësojnë obligimet e tyre në Këshillin komunal dhe të miratojnë vendime cilësore, objektive në seancë. Gjithashtu, me dituritë që kanë fituar mund të kryejnë mbikëqyrje adekuate në miratimin dhe zbatimin e politikave lokale nga të gjitha lëmenjtë që janë në kompetencë të komunave dhe të kontribuojnë drejt rritjes së pjesëmarrjes së qytetarëve për demokraci të qëndrueshme lokale dhe përmirësimin e jetës të të gjithë qytetarëve (femrave dhe meshkujve).

Për këtë qëllim, të gjitha komunat e interesuara deri më 21 korrik, 2022, mund të aplikojnë në thirrjen publike për pjesëmarrje në projektin ,,Përforcim i këshillave komunale - Faza 2" (https://zels.org.mk/newsd/2113), që është e financuar nga Ambasada Zvicerane dhe nga Ministria për vetëqeverisje lokale, ndërsa e zbaton dhe kofinancon Programi për zhvillim të Kombeve të Bashkuara (UNDP). Bashkësia e njësive të vetëqeverisjes lokale (BNJVL), së bashku me Ministrinë për financa, Shoqata e punonjësve financiarë, UN Women, NALAS, organizata të sektorit civil, si dhe njësitë e vetëqeverisjes

сектор, како и единиците на локалната самоуправа во земјата, се партнери во спроведувањето на проектот. Со избраните општини, УНДП ќе потпише меморандум за соработка, во кој ќе бидат утврдени активностите и обврските на вклучените страни.

Ова е првиот јавен повик за изразување интерес на општините за учество во оваа, втора фаза на проектот, што ќе се реализира во период од 2022 до 2027 година. Се предвидува да бидат вклучени вкупно 40 општини. Изборот за сите ќе се врши преку јавни повици и врз основа на претходно утврдени критериуми за избор (урбани и рурални општини, различен број на жители, општини од различни плански региони, општини раководени од позиција и опозиција и друго). На овој повик не може да аплицираат 24-те општини, што директно беа вклучени во првата фаза на проектот што се реализираше во периодот од 2016 до 2021 година.

lokale në vend, janë partnerë në zbatimin e projektit në fjalë. Me komunat e zgjedhura, UNDP do të firmosë Memorandum për bashkëpunim, në të cilin do të përcaktohen aktivitetet dhe obligimet e përfshira.

Kjo është thirrja e parë publike për shprehjen e interesimin e komunave për pjesëmarrje në të, faza e dytë e projektit, që e realizon në periudhën nga viti 2022 deri më 2027. Parashikohet të përfshihen gjithsej 40 komuna. Zgjedhja për të gjithë do të kryhet përmes thirrjeve publike dhe në bazë të kriterit të përcaktuar paraprakisht për zgjedhje (komunat urbane dhe rurale, numri i ndryshëm i banorëve, komunat nga rajonet planifikuese të ndryshme, komunat të udhëhequra nga pozita dhe opozita etj.). Në këtë thirrje nuk mund të aplikojnë të gjitha 24 komunat, që drejtpërdrejtë do të përfshihen në fazën e parë të projektit që realizohet në periudhën prej vitit 2016 deri më vitin 2021.

„ИСКОРИСТУВАЊЕ НА ОПШТИНСКИ ПРИХОДИ ОД СОПСТВЕНИ ИЗВОРИ“

„Искористување на општински приходи од сопствени извори“ беше насловот на работната средба на која беа претставени меѓународни и домашни успешни примери за ефективно мобилизирање на овие приходи на локалната самоуправа. Настанот се одржа на 22 јуни 2022 година, во Скопје, во рамките на на проектот за зајакнување на капацитетите за искористување на ресурсите во организација на Агенцијата на САД за меѓународен развој (УСАИД). На настанот присуствуваа градоначалници и претставници од општинските даночни одделенија на 40 партнер-општини на проектот; претставници од Министерството за финансии и Министерството за локална самоуправа; од собранискатa Комисија за локална самоуправа; од други релевантни институции и од донаторската заедница.

Обезбедување на унифициран електронски систем за наплата на данокот на имот за сите општини - заложба на ЗЕЛС

„Заложбите на ЗЕЛС се во насока на подобрување на функционалноста на локалната даночна администрација и зголемување на наплатата на приходите од сопствени извори. Позитивните реформи за зголемување на степенот за децентрализација можат да создадат добра основа за креирање на уште поповолни политики кои влијаат на добро локално владеење, но и се добредојдени да го зајакнат гласот на единиците на локална самоуправа во креирањето на националните политики. Воедно, неопходно е унапредувањето на процесот на фискална децентрализација со цел да им се овозможи на општините потребната самостојност во дејствувањето, но и поголема самостојност во реализација на проекти во интерес на граѓаните“, истакна пред присутните Данела Арсовска, претседателка на ЗЕЛС. Арсовска,

„SHFRYTËZIMI I TË HYRAVE KOMUNALE NGA BURIMET PERSONALE”

„Shfrytëzimi i të hyrave komunale nga burimet personale” mbante titullin takimi punues në të cilin u prezantuan shembuj të suksesshëm ndërkombëtarë dhe shembuj vendorë për mobilizim efektiv të këtyre të hyrave në vetëqeverisjes lokale. Ngjarja u mbajt më 22 qershor, 2022, në Shkup në kuadër të projektit për përforcimin e kapaciteteve të shfrytëzimit të resurseve në organizim të Agjencisë së SHBA për zhvillim ndërkombëtar (USAID). Në ngjarje morrën pjesë kryetarët e komunave dhe përfaqësuesit e seksioneve komunale tatimore të 40 komunave partnere të projektit; përfaqësuesit e Ministrisë për financa dhe Ministria për vetëqeverisje lokale; nga Komisioni kuvendor për vetëqeverisje lokale; nga institucionet tjera relevante dhe nga bashkësia e donatorëve.

Sigurimi i sistemit të unifikuar elektronik për arkëtimin e tatimit të pronës për të gjitha komunat – angazhim i BNJVL-së

„ Angazhimet e BNJVL-së janë në drejtim të përmirësimit të funksionalitetit të administratës tatimore lokale dhe rritjes së arkëtimit të të hyrave nga burimet personale. Reformat pozitive për rritjen e shkallës së decentralizimit mund të krijojnë një bazë të mirë për krijimin e politikave edhe më të favorshme që ndikojnë në qeverisjen e mirë lokale, por janë gjithashtu të mirëseardhura për të përforcuar zërin e njësive të vetëqeverisjes lokale në krijimin e politikave nacionale. Në të njëjtën kohë duhet avancuar procesi i decentralizimit fiskal për t'iu ofruar komunave pavarësinë e nevojshme në veprim, por edhe pavarësi më të madhe në realizimin e projekteve në interes të qytetarëve”, theksoi Danella Arsovska, kryetare

исто така, посочи дека кампањата за подигање на јавната свест за плаќање на данок - „Мојот данок, за мојата општина“ што се спроведува во рамките на овој проект, дава позитивни резултати во наплатата на данок на имот за градот Скопје.

Во рамките на најзначајниот документ на ЗЕЛС за натамошниот развој на локалната самоуправа во сите области што се во надлежност на единиците на локалната власт - Систематизирани ставови на ЗЕЛС, утврдени се и одредени иницијативи кои се однесуваат на данокот на имот. Реафирмирани се барањата упатени до Владата на РСМ, Агенцијата за катастар на недвижности на општините бесплатно да им ги префрла податоците од имателите на имот, заради утврдување на решенија за даноците на имот. Тоа значително ќе придонесе за зголемување на финансиските средства во општинскиот буџет од овој извор на приходи. Исто така, реафирмирано е и барањето на ЗЕЛС за обезбедување на унифициран електронски систем за наплата на данокот на имот за сите општини, што ќе биде достапен за сите единици на локалната самоуправа. Со тоа ќе се придонесе за поефикасно собирање на овој данок, но истовремено и за поголема заштеда за секоја општина, доколку се впушти во поединечна набавка.

Пред присутните се обрати и претставникот на УСАИД во земјава, Џејмс Стајн, кој нагласи дека градоначалниците, како избрани функционери, треба да се посветат на обезбедување на мерливо зголемување на собирањето на приходите од сопствените извори. Стајн, исто така, посочи дека општините имаат исти надлежности, но имаат и значителна разлика во човечките и во професионалните капацитети, како и во способноста за зголемување на капацитетите на сопствените извори.

Добра двонасочна комуникација меѓу општината и даночните обврзници - основа за зголемено доброволно плаќање на даноци

Според експертите, подобрената даночна култура и зголеменото доброволно плаќање на даноци се заснова на добрата двонасочна комуникација меѓу општината и даночните обврзници. Ако оваа корелација е добро објаснета и ако има прецизни информации како понатаму ќе бидат користени средствата од собраните даноци и такси, тогаш и граѓаните и сопствениците на бизнис ќе бидат мотивирани да плаќаат дури и повисоки даноци. Притоа беа изнесени повеќе добри примери од европските земји, но и од земјите од регионот. Па така, во Германија, Италија, Словенија, едукацијата за даночна култура и даночна дисциплина започнува уште од рана возраст, во училиштата; во други земји се практикува задолжителна даночна едукација за плаќање на даноците на млади претприемачи; некои општини воведуваат стимулативни мерки за наплата на данокот за своите граѓани, а се реализираат и проекти преку кои се стимулира конкуренција меѓу самите општини, односно која општина ќе обезбеди повеќе наплата на данокот на имот и слично. Значително зголемување на наплатата на овој данок, во голем број земји обезбедува примената на електронски систем за наплата на даноците (автоматизација на испраќањето на даночни решенија, компјутеризиран систем за плаќање и следење на наплатата).

e BNJVL-së, para të pranishmëve. Arsovska po ashtu theksoi se fushata për ngritjen e vetëdijes publike për pagesën e tatimit - „Tatimi im, për komunën time" që zbatohet në kuadër të këtij projekti, jep rezultate pozitive në mbledhjen e tatimit në pronë për qytetin e Shkupit.

Në kuadër të dokumentit më të rëndësishëm të BNJVL-së për zhvillimin e mëtutjeshëm të vetëqeverisjes lokale në të gjitha sferat që janë nën juridiksionin e njësive të qeverisjes lokale - Qëndrimet e sistematizuara të BNJVL-së, janë përcaktuar iniciativa të caktuara lidhur me tatimin në pronë. Janë rikonfirmuar kërkesat drejtuar Qeverisë së RMV, Agjencisë së Kadastrës të patundshmërive për transferimin e të dhënave nga pronarët e pronave te komunat pa pagesë, me qëllim të përcaktimit të zgjidhjeve për tatimin në pronë. Do të kontribuojë ndjeshëm në rritjen e burimeve financiare në buxhetin e komunës nga ky burim i të ardhurave. Gjithashtu, është rikonfirmuar kërkesa e BNJVL-së për sigurimin e sistemit të unifikuar elektronik për arkëtimin e tatimit në pronë për të gjitha komunat, i cili do të jetë në dispozicion për të gjitha njësitë e vetëqeverisjes lokale. Kjo do të kontribuojë në një mbledhje më efikase të kësaj takse, por në të njëjtën kohë në kursime më të mëdha për secilën komunë, nëse ajo angazhohet në furnizim individual.

Të pranishmëve i'u drejtua edhe përfaqësuesi i USAIDt në vend, James Stajn, i cili theksoi se kryetarët e komunave si të zgjedhur duhet të angazhohen që të sigurojnë një rritje të matshme të mbledhjes së të hyrave nga burimet e tyre. Stajn gjithashtu theksoi se komunat kanë të njëjtat kompetenca, shërbime cilësore të barabarta për qytetarët e tyre.

Komunikim i mirë i ndërsjellë midis komunës dhe Obliguesve tatimore – bazë për pagesë vullnetare të tatimeve

Sipas ekspertëve, përmirësimi i kulturës tatimore dhe rritja e pagesës vullnetare e tatimeve bazohet në komunikimin e mirë të dyanshëm mes komunës dhe taksapaguesve. Nëse ky korrelacion shpjegohet mirë dhe nëse ka informacion të saktë se si do të përdoren mjetet nga taksat e mbledhura, atëherë si qytetarët ashtu edhe pronarët e bizneseve do të motivohen të paguajnë taksa edhe më të larta. U prezantuan disa shembuj të mirë nga vendet evropiane, por edhe nga vendet e rajonit. Pra, në Gjermani, Itali, Slloveni, edukimi për kulturën tatimore dhe disiplinën tatimore fillon që në moshë të re, në shkolla; në vende të tjera praktikohet edukimi i detyrueshëm tatimor për pagimin e taksave të sipërmarrësve të rinj; disa komuna po prezantojnë masa stimuluese për mbledhjen e taksave për qytetarët e tyre dhe po realizohen projekte që nxisin konkurrencën ndërmjet vetë komunave, përkatësisht se cila komunë do të sigurojë më shumë arkëtim të tatimit në pronë etj. Një rritje e ndjeshme e arkëtimit të këtij tatimi, në një sërë vendesh, siguron aplikimin e një sistemi elektronik për arkëtimin e tatimeve (automatizimi i dërgimit të zgjidhjeve tatimore, sistemi i kompjuterizuar i monitorimit të pagesave dhe mbledhjes).

Можности за зголемување на општинските приходи

На средбата беа изнесени и одредени препораки до ЕЛС за можностите за зголемување на општинските приходи од сопствени извори преку: поголема екипираност на одделението за администрирање на даноци на имот; воспоставување на меѓуопштинска соработка; обезбедување доволен број проценители; репроценка на постојната база на податоци за данокот на имот и регистрирање на сите нови имоти или каква било измена на имотната состојба на сите даночни обврзници (правни и физички лица); разгледување на можностите за воведување на нови локални даноци, такси и надоместоци (во рамките на надлежностите на ЕЛС); воведување на систем за наградa на вработените во даночното одделение кои даваат посебен придонес со нивно активно ангажирање за наплата на даноци.

Препораки беа упатени и до централната власт: со законски акт да се овозможи двонасочна и бесплатна интерконекција и размена на податоци помеѓу ЕЛС и Катастар (со вклучување на матичниот број на даночниот обврзник); со законски акт да се овозможи бесплатно обезбедување на податоци од матичната служба за потребите на ЕЛС; да се направат измени или нова методологија за утврдување на пазарната вредност на недвижниот имот; Министерството за транспорт и врски итно за почне со одржување на сесии за обучување и испити за проценители; Централен регистар да се заложи при ликвидација на правни лица во првата и втората фаза да бара уверение за платени локални даноци и друго.

Mundësitë për rritjen e të hyrave komunale

Në takim u parashtruan edhe rekomandime të caktuara në NJVL lidhur me mundësinë për rritjen e të hyrave komunale nga burimet personale përmes: ekipimit më të madh të seksionit për administrim të tatimeve në pronë; vendosja e bashkëpunimit komunal; sigurimi i vlerësuesve me numër të mjaftueshëm; rivlerësim i bazës ekzistuese të të dhënave për tatimin në pronë dhe regjistrimi i të gjitha pronave tjera ose çfarëdo ndryshimi i gjendjes pronësore të të gjithë taksapaguesve (personave fizikë dhe juridikë); shqyrtimi i mundësive për vendosjen e tatimeve të reja lokale; taksave dhe kompensimeve (në kuadër të kompetencave të NJVL); vendosja e sistemit për shpërblim të të punësuarve në seksionin për tatime të cilët japin kontribut të veçantë me angazhimin e tyre aktiv për arkëtimin e tatimeve.

Rekomandimet u dërguan edhe në pushtetin qendror: me aktin ligjor të mundësohet interkoneksion dykahësh që do të jetë falas dhe shkëmbimi i të dhënave midis NJVL dhe Kadastrës (me përfshirjen e numrit të amzës të obligatorit tatimor); me akt ligjor të mundësohet sigurim falas i të dhënave nga libri i amzës për nevojat e NJVL; të kryejnë ndryshime ose metodologji të re për përcaktimin e vlerës së tregut të pronës së patundshme; Ministria për transport dhe lidhje urgjentisht të fillojë me zhvillimin e sesioneve për trajnim dhe provime për vlerësuesit; Regjistri qendror të obligohet gjatë likuiditetit të personave juridikë në fazën e parë dhe të dytë të kërkojë vërtetim për tatime të paguara të pronës etj.

КАКО ОПШТИНА КАВАДАРЦИ ГИ ЗГОЛЕМИ СРЕДСТВАТА ОД СОПСТВЕНИТЕ ИЗВОРИ НА ПРИХОДИ?

Зголемување на бројот на даночни обврзници (физички лица) за околу 40 % и на даночни обврзници (правни лица) за околу 230 %, за периодот од 2017 до 2018 година, е резултатот што го постигна Општина Кавадарци по преземените активности за ажурирање на даночната база на податоци. Како што велат од Општината, реалната и сеопфатна процена на сите објекти довела до зголемување на буџетот на Општината по основ на данок на имот и комунални такси, односно зголемување на сопствените извори на приходи. Овој успешен пример го презентираше раководителката на Секторот за финансиски работи и буџет Цанка Јовановска, пред претставниците од 40 општини, на работната средба одржана на 22 јуни 2022 година, во рамките на Проектот за зајакнување на капацитетите за искористување на ресурсите.

Активности за ажурирање на базата на податоци, репроцена на вредноста на објектите и изработка на нов софтвер за данок на имот

Јовановска посочи дека во 2018 година, заради ажурирање на базата на податоци, зголемување на облогот и полесен пристап до податоците, се појавила потребата од изработка на нов софтвер за данок на имот. **Првиот чекор** од низата преземени активности било доставувањето на барање до Агенцијата за катастар на недвижности за префрлање на потребните податоци, со цел усогласување на состојбата на регистарот кој се води во Општина Кавадарци со Регистарот на недвижности кој се води во Агенцијата. Со добивањето позитивен одговор од Агенцијата, била испратена и цената за наплата на услугата во висина од 6.214.050,00 денари. Поради

SI I RRITI MJETET NGA BURIMET PERSONALE TË TË HYRAVE KOMUNA E KAVADARIT?

Rritja e numrit të obligatorëve tatimorë (personat fizikë) për rreth 40 % dhe të obligatorëve tatimorë (persona juridik) për rreth 230%, krahas periudhës nga viti 2017 deri më vitin 2018, është rezultat që e ka arritur Komuna e Kavadarit në ndërmarrjen e aktiviteteve për azhurnim të bazës tatimore të të dhënave. Siç thonë nga komuna në fjalë, vlerësimi real dhe gjithëpërfshirës i të gjithë objekteve ka çuar drejt rritjes së buxhetit të komunës, në bazë të tatimit në pronë dhe taksat komunale, respektivisht rritjen e burimeve personale të të hyrave. Këtë shembull të suksesshëm e prezantoi udhëheqësja e Sektorit për punë financiare dhe buxhet, Canka Jovanovska, para përfaqësuesve të 40 komunave, në takimin e mbajtur më 22 qershor 2022, në kuadër të Projektit për përforcimin e kapaciteteve për shfrytëzimin e resurseve.

Aktivitetet për azhurnimin e bazës të të dhënave, rivlerësimi i vlerës së objekteve dhe përpilimi i një softueri të ri të tatimit në pronë

Jovanovska tregoi se në vitin 2018, për shkak të azhurnimit të bazës së të dhënave, rritjes së shumës së vlerës së tatimit të pronës dhe qasjes më të lehtë në të dhëna, ka lindur nevoja për zhvillimin e softuerit të ri për tatimin në pronë. **Hapi i parë** i serisë së aktiviteteve të ndërmarra ishte paraqitja e kërkesës pranë Agjencisë së Kadastrës së patundshmërive për transferimin e të dhënave të nevojshme, me qëllim harmonizimin e gjendjes së regjistrit të mbajtur në Komunën e Kavadarit me Regjistrin e patundshmërive të udhëhiqet në Agjenci. Pas marrjes së përgjigjes pozitive nga Agjencia, është dërguar edhe çmimi për tarifimin e shërbimit

високата сума за исплата, Општината се одлучила да формира тим од 15 вработени, кои, податоците од имотните листови, што се јавно достапни на веб-страницата https://ossp.katastar.gov.mk/OSSP/, ќе ги преземат за да ги внесат во посебна ексел-табела, приспособена за нивните потреби.

Како **втор чекор** била спроведена процена на објектите од сите типови и земјиште во согласност со генерирањето на поединечните записници за индивидуална процена за секоја недвижност, предметот на оданочување, со сите елементи за процена за секој тип недвижност посебно, согласно со методологијата за процена на пазарната вредност на недвижен имот и обрасците за процена. Резултатот е детално пресметана и утврдена крајна генерирана цена, а НЕ просечната цена по m² и тип на објектот, што значи дека се проценува: вид на градба, година на градба (амортизација), инсталации, санитарии, фасада, меѓукатна и кровна конструкција, катност, категории на прозорци, врати, подови, ексклузивност, оштетеност, макро- и микролокации, близина на паркови, детски игралишта, трговски центри и др. Притоа, се води грижа и за зоната (15 зони) во која се наоѓа објектот. **Третиот чекор** опфатил имплементирање на сите даночни ослободувања и даночни олеснувања утврдени со Законот за даноци на имот, за што се користат постојните податоци за обврзниците, прочистени и унифицирани во однос на адресите, и системот автоматски креира даночно олеснување, доколку обврзникот живее или не живее во објектот.

Како што посочи Цанка Јовановска, следувало обезбедување на новиот софтвер кој овозможил масовно и индивидуално креирање на пресметки за данок на имот и комунална такса на сите обврзници (физички и правни лица). Пресметките ги следат сите законски прописи при начинот на утврдување на вредноста на данокот. Истите се генерирани согласно со претходно проценетата вредност од утврдената методологија на секој објект/земјиште, посебно во секоја од зоните. Администраторите имаат целосна контрола на креирањето на пресметките и можат во кое било време да исклучат одреден сегмент, да дополнат или да ажурираат одреден имот, земјиште или подружница врз основа на новоутврдените факти од терен. За сите решенија, како и за сите промени во параметрите за процена, постои трага во системот кога се креирани, за кој период важат, до кога важат, кога биле направени промените. Секое решение, покрај деталните податоци има свој фолио

në vlerë prej 6.214.050,00 denarë. Për shkak të shumës së lartë për t'u paguar, Komuna vendosi të formojë një ekip prej 15 punëtorësh, të cilët do t'i marrin të dhënat nga dokumentet pronësore, të cilat janë publike në ueb faqen https://ossp.katastar.gov.mk/OSSP. /, për t'i futur ato në një tabelë të veçantë Excel, të përshtatur për nevojat e tyre.

Si **hap i dytë**, u krye vlerësimi i të gjitha llojeve të ndërtesave dhe truallit në përputhje me gjenerimin e të dhënave individuale për vlerësimin individual për çdo pasuri të paluajtshme, objekt taksimi, me të gjithë elementët e vlerësimit për çdo lloj pasurie të paluajtshme veç e veç. në përputhje me metodologjinë e vlerësimit të vlerës së tregut të pasurive të paluajtshme dhe formularët e vlerësimit. Rezultati është një çmim i gjeneruar përfundimtar i llogaritur dhe i përcaktuar në detaje, dhe JO çmimi mesatar për m² dhe lloji i ndërtesës, që do të thotë se vlerësohen: lloji i ndërtimit, viti i ndërtimit (zhvlerësimi), instalimet, objektet sanitare, fasada, Ndërtimi ndërkatësh dhe çati, numri i kateve, kategoritë e dritareve, dyerve, dyshemeve, ekskluziviteti, dëmtimi, makro dhe mikrolokacionet, afërsia me parqe, kënde lojërash për fëmijë, qendra tregtare etj. Njëkohësisht kujdeset edhe për zonën (15 zona) në të cilën ndodhet objekti. Hapi i tretë përfshin zbatimin e të gjitha përjashtimeve tatimore dhe lehtësimeve tatimore të përcaktuara me Ligjin për Tatimin në Pronë, për të cilat përdoren, pastrohen dhe unifikohen të dhënat ekzistuese për personat e detyruar përsa i përket adresave, dhe sistemi automatikisht krijon një lehtësim tatimor, nëse i detyruari jeton ose nuk banon në objekt.

Siç përmendi Canka Jovanovska, takon sigurim i softuerit të ri i cili ka mundësuar krijim masovik dhe individual të kalkulimeve të tatimit në pronë dhe taksa komunale e obligatorëve tatimore (personat fizikë dhe juridikë). Kalkulimet i ndjekin të gjitha dispozitat ligjore gjatë mënyrës së përcaktimit të vlerës së tatimit. Gjithashtu gjenerohen konform vlerës së vlerësuar paraprakisht të metodologjisë së çdo objekti/toke, veçanërisht në çdonjërën nga zonat. Administratorët kanë kontrolle të përgjithshëm të krijimit të kalkulimeve dhe mund që në çdo kohë të anashkalojnë segment të caktuar, të plotësojnë ose të azhurnojnë pronë të caktuar, tokë në bazë të fakteve në teren. Për të gjitha zgjidhjet, si dhe për ndryshimet në parametrat për vlerësim, ekziston gjurmë në sistem kur janë krijuar, për çdo periudhë vlejnë, deri kur vlejnë, kur janë bërë ndryshimet. Çdo zgjidhje krahas të dhënave detajuese, ka numër folio personal dhe kod QR (barkod). Duke shfrytëzuar

број и QR-код (баркод). Користејќи го само фолио бројот, даночниот обврзник или шалтерскиот работник во банка не мора да ги внесува останатите полиња од уплатницата, истите автоматски се преземаат од КИБС. Со ова се обезбедува точност во уплатите, во сумите и дознаките, а посебно во оние уплати каде што едно лице плаќа во име на друго. Сето ова, како што посочи Јовановска, придонело за значително намалување на времето на книжење што вработените претходно го правеле рачно, а практиката покажала дека само 3 % од уплатите стигаат без фолио број, па мора дополнително да бидат проверени. Но тоа е брза постапка бидејќи системот веќе сам предвидува за кого се однесува уплатата, и процентот, со текот на времето се намалува.

Базата на податоци се ажурира тековно, а се надополнува месечно и со податоци од предметите за спроведена легализација

Општина Кавадарци продолжува со секојдневно тековно ажурирање на базата на податоци. Секоја промена на сопственоста стекната преку купопродажба, подарок или наследство се ажурира и во базата. Од Секторот за урбанизам се преземаат предметите за кои е спроведена легализација на имот, секој месец. На тој начин се зголемува и се прочистува базата на податоци. За собирање на податоците, Општината соработува и со Агенцијата за катастар на недвижности и со Секторот за внатрешни работи - Кавадарци; со ЈП Комуналец; со Управата за водење матични книги и со банките во земјава.

Со цел да обезбеди висока доверливост, изработени се повеќе регистри: Регистар на физички лица – даночни обврзници; Регистар на правни лица – даночни обврзници; Регистар на типови земјиште; Регистар на називи на улици; Регистар на типови објекти и Регистар на намена на делови од објектите (пример ходник/скали, балкони, лоѓии, помошни објекти, станбена површина, тоалет и друго) и катност на секој објект, унифицирана според шифрарник.

Реалната и сеопфатна процена на сите објекти доведува до зголемување на буџетот на Општината по основ на данок на имот и комунални такси

Придобивките од ажурирање на даночната база на податоци се значителни: овозможена е пресметка на реален облог врз основа на реалните податоци за имотната состојба на физичките и правните лица; опфатени се сите објекти кои се запишани во евиденцијата на Агенцијата за катастар со реални површини содржани во имотните листови; овозможена е евиденција и на нелегализираните објекти; има транспарентност при креирањето на решенијата за данок на имот; решенијата содржат податоци за типот на објектот што се оданочува, адреса на објектот, дали обврзникот живее во него или не, имотен лист и катастарска општина. Реалната и сеопфатна процена на сите објекти доведува до зголемување на буџетот на општината по основ на данок на имот и комунални такси, односно зголемување на сопствените извори на приходи.

vetëm numrin folio, obligatori ose punonjësi në sportel në bankë nuk duhet t'i shënojë fushat e tjera nga fletëpagesa, të njëjtat automatikisht ndërmerren në KIBS. Kjo siguron saktësi në fletëpagesa, shuma dhe remitanca, veçanërisht në ato fletëpagesa ku një person paguan në emër të një tjetri. E gjithë kjo, siç theksoi Jovanovska, ka kontribuar në zvogëlimin e ndjeshëm të kohës së mbajtjes së kontabilitetit që punëtorët më parë e bënin manualisht, dhe praktika ka treguar se vetëm 3% e pagesave arrihen pa numër të folios, andaj duhet të kontrollohen më tej. Por është një procedurë e shpejtë sepse sistemi tashmë ka parashikuar se për kë është fletëpagesa dhe përqindja, me kalimin e kohës, zvogëlohet.

Bazat e të dhënave azhurnohen në vazhdimësi, ndërsa një herë në muaj plotësohet edhe me të dhënat e lëndëve për zbatimin e legalizimit

Komuna e Kavadarit vazhdon me azhurnimin e vazhdueshëm të bazës së të dhënave. Çdo ndryshim i pronësisë i fituar me shitje, dhuratë ose trashëgimi azhurnohet gjithashtu në bazën e të dhënave. Sektori për urbanizëm merr përsipër çdo muaj rastet për të cilat është kryer legalizimi i pronave. Në këtë mënyrë, baza e të dhënave rritet dhe rafinohet. Për mbledhjen e të dhënave, Komuna bashkëpunon edhe me Agjencinë për kadastër të patundshmërive dhe Sektorin për Punë të brendshme - Kavadar; me NP Komunalec; me Zyrën e Regjistrimit dhe me bankat në vend.

Për të siguruar besueshmërinë më të lartë, janë krijuar disa regjistra: Regjistri i personave fizik – obligatorët tatimorë; Regjistri i personave juridikë – obligatorët tatimorë; Regjistri i llojeve të tokave; Regjistri i Emrave të Rrugëve; Regjistri i llojeve të ndërtesave dhe Regjistri i qëllimit të pjesëve të ndërtesave (p.sh. korridore/shkallë, ballkone, lozha, objekte ndihmëse, zona banimi, tualet etj.) dhe numri i kateve të çdo ndërtese, të unifikuar sipas libri i kodeve.

Vlerësimi real dhe gjithëpërfshirës i të gjitha objekteve çon drejt rritjes së buxhetit të Komunës në bazë të tatimit në pronë dhe taksës komunale

Përfitimet nga azhurnimi i bazës të të dhënave tatimore janë tejet të rëndësishme: është e mundur të llogaritet një shumë reale e vlerës së tatimit në pronë të bazuar në të dhënat reale mbi gjendjen e pasurisë të personave fizikë dhe juridikë; përfshihen të gjitha objektet që janë të regjistruara në evidencën e Agjencisë për Kadastër me sipërfaqe reale të përfshira në dokumentet pronësore; është i mundur edhe regjistrimi i objekteve të paligjshme; ka transparencë në krijimin e zgjidhjeve të tatimit në pronë; Vendimet përmbajnë të dhëna për llojin e objektit që mund të tatimohet, adresën e objektit, nëse obligatori tatimor banon në të apo jo, titullin e pronës dhe komunën kadastrale. Vlerësimi real dhe gjithëpërfshirës i të gjitha objekteve çon në një rritje të buxhetit të bashkisë në bazë të tatimit në pronë dhe tarifave komunale, pra rritje të burimeve vetanake të të ardhurave.

ОКОЛУ ШЕЕСЕТ ПРЕТСТАВНИЦИ ОД ОПШТИНИТЕ СЕ СТЕКНАА СО ЛИЦЕНЦА ЗА ВОДЕЊЕ ПОСТАПКА ЗА ОТУЃУВАЊЕ И ДАВАЊЕ ПОД ЗАКУП НА ГРАДЕЖНО ЗЕМЈИШТЕ

Околу шеесет претставници од единиците на локалната самоуправа се стекнаа со лиценца за водење постапка за отуѓување и давање под закуп на градежно земјиште во државна сопственост, во согласност со членот 108 од Законот за градежно земјиште. Станува збор за раководни или стручни административни лица од општините, службеници од соодветната област, кои по следењето на обуките што се одржаа во мај, оваа година, во организација на ЗЕЛС и Министерството за транспорт и врски, се стекнаа со право да го полагаат теоретскиот, а потоа и практичниот дел од испитот.

Испитите се спроведуваа во електронскиот испитен центар на Европскиот универзитет во Скопје, за што беа обезбедени околу тринаесет термини за полагање на двата дела од испитот, на датумите: 15, 20, 22, 27 и 29 јуни 2022 година. Од присутните кандидати, уште дваесетина лица што не го положија практичниот дел, или не беа во можност да дојдат во утврдениот термин, имаат можност за повторно полагање по објавувањето на следниот јавен повик од страна на Комисијата за следење на процесот на организирање и спроведување на обука и спроведување на испит. Лиценцата за водење постапка за отуѓување и давање под закуп на градежно земјиште во државна сопственост е со важност од пет години, по што повторно се следи обука и се проверуваат знаењата на кандидатите за продолжување на лиценцата.

Теоретскиот дел од испитот се полага во период од еден час, кога кандидатите одговараат на педесетина прашања што се однесуваат на постојната законска регулатива од оваа област, а 15 % од прашањата се однесуваат и на користењето на софтверската апликација www.gradezno-zemjiste.mk. Практичниот дел од испитот се полага преку студија на случај. Полагањето се спроведува електронски и резултатите се објавуваат веднаш по полагањето, на веб-страницата на ЗЕЛС www.zels.org.mk.

Ова е од голема важност за сите општини, бидејќи доколку општината не располага со соодветен број лиценцирани службеници од оваа област, ќе се соочи со одредени пречки во спроведувањето на постапките поврзани со ова земјиште, што може да претставува и одреден застој за континуираниот развој на локалната економија. Општините се исклучиво надлежни да располагаат со државното градежно земјиште што се наоѓа на нивната територија, а Министерството за транспорт и врски веќе нема ингеренции во овие постапки.

RRETH GJASHTËDHJETË PËRFAQËSUES NGA KOMUNAT MORRËN LICENCËN PËR UDHËHEQJEN E PROCEDURAVE PËR TJETËRSIM DHE DHËNIE ME QIRA TË TOKËS NDËRTIMORE

Rreth gjashtëdhjetë përfaqësues nga njësitë e vetëqeverisjes lokale morrën licencë për udhëheqjen e procedurës për tjetërsim dhe dhënie me qira të tokës ndërtimore në pronësi të shtetit, konform nenit 108 nga Ligji për tokë ndërtimore. Bëhet fjalë për persona udhëheqës administrativë nga komunat, nëpunësit nga lëmia adekuate, të cilët pas ndjekjes së trajnimeve që u realizuan në maj të këtij viti, në organizim të BNJVL-së dhe Ministrisë për transport dhe lidhje, fituan të drejtën të hyjnë në provim në pjesën teorike, ndërsa pastaj pjesën praktike të provimit.

Provimet u zhvilluan në qendrën elektronike të provimeve të Universitetit Evropian në Shkup, për të cilin ishin paraparë rreth trembëdhjetë data për dhënien e dy pjesëve të provimit, në datat: 15, 20, 22, 27 dhe 29 qershor 2022. Nga kandidatët e pranishëm, njëzet persona të tjerë që nuk e kaluan pjesën praktike, ose nuk arritën të vinin në kohën e caktuar, kanë mundësi të hyjnë sërish në provim pas shpalljes së thirrjes së radhës publike nga Komisioni për monitorimin e procesit e organizimit dhe zhvillimit të trajnimit dhe zhvillimit të një provimi. Licenca për udhëheqjen e procedurës për tjetërsim dhe dhënien me qira të tokës ndërtimore në pronësi të shtetit është e vlefshme për pesë vjet, pas së cilës vijon sërish trajnimi dhe kontrollohen njohuritë e kandidatëve për vazhdimin e licencës.

Pjesa teorike e provimit zgjat në një periudhë prej një ore, kur kandidatët përgjigjen rreth pesëdhjetë pyetjeve që i referohen rregullativës ekzistuese ligjore në këtë fushë, dhe 15% e pyetjeve i referohen përdorimit të aplikacionit softuerik www.gradezno- zemjiste.mk. Pjesa praktike e provimit kalohet përmes një rasti studimor. Provimi zhvillohet në mënyrë elektronike dhe rezultatet publikohen menjëherë pas provimit, në ueb faqen e BNJVL-së www.zels.org.mk.

Kjo është mjaft e rëndësishme për të gjitha komunat, përderisa komuna nuk disponon me numër adekuat të nëpunësve të licencuar nga kjo lëmi, do të ballafaqohet me pengesa të caktuara në zbatimin e procedurave lidhur me këtë tokë, që mund të paraqesë pengesë të caktuar për zhvillim të vazhdueshëm të ekonomisë lokale. Komunat janë kompetente vetëm të disponojnë me tokën ndërtimore që ndodhet në territorin e tyre, ndërsa Ministria për transport dhe lidhje nuk ka ingerenca në këto procedura.

ФУНКЦИОНАЛНА ДЕЦЕНТРАЛИЗАЦИЈА ВО ОБЛАСТА НА СОЦИЈАЛНАТА ЗАШТИТА СО ОБЕЗБЕДЕНИ СООДВЕТНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА - ИЗНЕСЕН СТАВОТ НА ЗЕЛС НА КОНФЕРЕНЦИЈАТА „ИНВЕСТИРАЊЕ ВО ЛОКАЛНИ СОЦИЈАЛНИ УСЛУГИ"

„ЗЕЛС веќе подолг период се залага за целосна функционална децентрализација во областа на социјалната заштита, но исклучиво доколку таа биде придружена со префрлање и на соодветни финансиски средства за спроведување на сите пренесени надлежности. Општините речиси секојдневно комуницираат со оваа категорија на граѓани и најдобро ги знаат предизвиците со кои тие се соочуваат, како и нивните потреби. Притоа, за голем дел од потребите даваат и соодветна поддршка и онаму каде што немаат ингеренции, сѐ со цел да помогнат. Затоа, не смее да се остави општините да бидат набљудувачи на состојбите, или пак, да се остави на добрата волја на градоначалникот, кој, во зависност од финансискиот капацитет на општината, ќе предвиди или не средства во општинскиот буџет за реализација на одредени социјални активности. Напротив, сите општини се залагаат за децентрализирање на сите социјални услуги, но притоа да се обезбеди еден систематски пристап кој треба да биде финансиски поддржан, според точно утврдена висина на потребните средства за реализирање на соодветни, квалитетни услуги. Од друга страна, Министерството за труд и социјална политика во секој момент да има ингеренции да ја врши контролата за начинот и квалитетот на реализирањето на овие услуги. Тогаш можеме да зборуваме за вистински децентрализирани надлежности во областа на социјалната заштита и грижа за оваа категорија на граѓани. Сега, многу често се испреплетуваат обврските и се префрла одговорноста меѓу централната и локалната власт, па и граѓанскиот сектор, а граѓаните не се задоволни и најчесто вината ја насочуваат кон својата општина."

Ова го истакна Душица Перишиќ, извршна директорка на ЗЕЛС, на конференцијата „Инвестирање во локални социјални услуги" што се одржа на 30 јуни 2022 година во Скопје, во рамките на проектот „Поддршка на модернизацијата и деинституционализацијата на социјалните услуги", финансиран од ЕУ, заедно со Министерството за труд и социјална политика и Европската делегација, во соработка со ЗЕЛС. Проектот „Поддршка на модернизација и деинституционализација на социјалните услуги" го спроведува ЕПТИСА во конзорциум со CARE. На конференцијата, присуствуваа претставници од над дваесет општини, како и претставници од граѓански организации и експерти од оваа област. Пред присутните се обрати и министерката за труд и социјална политика, Јованка Тренчевска, претставникот на Делегацијата на ЕУ во земјава, Нафи Сарачини, и градоначалникот на Општина Демир Капија, Лазар Петров.

За успешно спроведување на социјалната заштита потребна е соработка меѓу централната и локалната власт и граѓанскиот сектор

„Како поддршка на овој процес, Министерството за труд и социјална политика во изминатиот период спроведе активности за поддршка на општините во изработка на Локалните социјални планови, а дополнително се изготвени и Прирачник за зајакнување на капацитетите за социјална заштита на локално ниво; Упатство за функционирање на општинските совети за социјална заштита; прирачници и Упатство за функционирање на советите за социјална заштита на планските региони како и Водич за лиценцирање на даватели на социјални услуги во заедницата. Сите овие документи се изготвени за да го олеснат и подобрат процесот на развој на социјалните услуги во заедницата и

DECENTRALIZIMI FUNKSIONAL NË LËMINË E MBROJTJES SOCIALE ME SIGURIMIN E MJETEVE FINANCIARE ADEKUATE – QËNDRIMI I PARASHTRUAR I BNJVL-SË NË KONFERENCËN „INVESTIM NË SHËRBIMET LOKALE SOCIALE"

„BNJVL tashmë një periudhë të gjatë angazhohet për decentralizim funksional të tërësishëm në lëminë e mbrojtjes sociale, por detyrimisht përderisa e njëjta të jetë e shoqëruar me transferimin e mjeteve adekuate financiare për zbatimin e të gjitha kompetencave të transferuara. Komunat pothuajse çdo ditë komunikojnë në këtë kategori të qytetarëve dhe më së miri njohin sfidat me të cilat ballafaqohen, si dhe nevojat e tyre. Pastaj për një pjesë të madhe të nevojave japin edhe përkrahje adekuate edhe aty nuk kanë ingerenca, me qëllim që të ndihmojnë. Prandaj, nuk guxon të lihet që komunat të jenë vëzhgues të gjendjeve, ose t'i lihet vullnetit të mirë të kryetarit të komunës i cili varësisht kapacitetit financiar të komunave do të parashikohen ose jo mjetet në buxhetet komunale për realizimin e aktiviteteve të caktuara sociale. Përkundrazi të gjitha komunat përpiqe për decentralizim të të gjitha shërbimeve sociale, por gjatë kësaj të sigurohet një qasje sistematike e cila duhet të jetë e përkrahur financiarisht, sipas lartësisë së përcaktuar saktë të mjeteve të nevojshme për realizimin e shërbimeve adekuate, cilësore. Nga ana tjetër, Ministria për punë dhe politikë sociale në çdo moment të ketë ingerenca të bëjë kontrolle për mënyrën dhe cilësinë e realizimit të këtyre shërbimeve. Atëherë mind të flasim për kompetencat e vërteta të decentralizuara në lëminë e mbrojtjes sociale dhe kujdesi për këtë kategori të qytetarëve. Pasi tani, shumë shpesh, gërshetohen obligimet dhe transferohet përgjegjësia midis pushtetit qendror dhe lokal, prandj edhe sektori civil, ndërsa qytetarët nuk janë të kënaqur dhe më së shpejti e akuzojnë komunën e tyre.

Këtë e theksoi Dushica Perishiq, drejtor ekzekutiv i BNJVL-së në konferencën „Investim në shërbimet sociale lokale" që u mbajt më 30 qershor, 2022, në Shkup në kuadër të Projektit „Përkrahja e modernizimit dhe deinstitucionalizimit të shërbimeve sociale" që e zbaton EPTISA në konzorcium me CARE. Në konferencë, u drejtua edhe ministrja për punë dhe politikës sociale, Jovanka Trençevska, përfaqësuesja e organizatave civile dhe ekspertëve nga kjo lëmi. Para të pranishmëve u drejtua edhe ministrja për punë dhe politikë sociale, Jovanka Trençevska, përfaqësuesi i Delegacionit të BE-së në vend, Nafi Saraçini dhe kryetari i komunës së Demir Kapisë, Llazar Petrov.

Për zbatim të suksesshëm të mbrojtjes sociale nevojitet bashkëpunim midis pushtetit qendror dhe lokal dhe sektori civil

„Në mbështetje të këtij procesi, Ministria për punë dhe politikë sociale në periudhën e kaluar ka realizuar aktivitete për të mbështetur komunat në përgatitjen e planeve sociale lokale, si dhe një Doracak për përforcimin e kapaciteteve për mbrojtje sociale në vend. niveli është përgatitur; Udhëzues për funksionimin e këshillave komunale për mbrojtje sociale; Doracakët dhe udhëzuesit për funksionimin e këshillave të mirëqenies sociale të rajoneve të planifikimit si dhe Udhëzuesi për licencimin e ofruesve të shërbimeve sociale në bashkësi. Të gjitha këto dokumente janë të përgatitura për të lehtësuar dhe përmirësuar procesin e zhvillimit të shërbimeve sociale në

се достапни на веб-страницата на Министерството за труд и социјална политика“ рече Тренчевска. Министерката потенцираше дека за успешно спроведување на овој процес и обезбедување на квалитетна социјална заштита потребна е соработка меѓу централната и локалната власт, како и со граѓанските организации и давателите на социјални услуги.

Деинституционализацијата, децентрализацијата, плурализацијата се главни принципи за успешни реформи и воведување социјални услуги во заедницата

Претставникот на Делегацијата на Европската Унија, Нафи Сарачини, нагласи дека поддршката на ЕУ за МТСП и за општините ќе продолжи и во иднина. Тој истакна дека во Унијата постојат различни методи на координација во сферата на социјалните услуги, но политиките на членките се индивидуални, а се водат според заеднички принципи. Еден од тие принципи е и принципот на недискриминирачка социјалната асистенција, а тоа значи да е пристапна таму каде што е најпотребно, односно на локално ниво. Според него, деинституционализацијата и децентрализацијата се главни принципи за успешни реформи и воведување социјални услуги во заедницата. Сарачини најави дека во ИПА 3 е предвидена поддршка за развивање и воспоставување успешен систем на мониторинг и известување во спроведувањето на социјалните услуги.

Општина Демир Капија ќе биде препознатлива како регионален водач по нови и иновативни социјални услуги – изјави градоначалникот Петров

„Општина Демир Капија останува силен поддржувач на процесите на деинституционализација и децентрализација во сферата на социјалната заштита. Таа станува регионален водач и има интенции да е препознатлива и по понуда на нови и иновативни социјални услуги. Лицата од ранливите категории се во центарот на вниманието на општината која посветено работи на мапирањето на нивните потреби за уште поголема инклузија и интеграција, подеднакво за сите граѓани“, рече градоначалникот на Општина Демир Капија, Лазар Петров.

Отворен првиот мал групен дом за лица со попреченост во Велес

„Го отворивме првиот мал групен дом за лицата со попреченост и ја обезбедуваме услугата живеење со поддршка, а до септември планираме да обезбедиме вкупно четири вакви заедници. Придобивките се повеќестрани: огромна е психолошката растовареност на семејствата од стравот кој ќе се грижи за нивните деца со попреченост, кога тие веќе нема да бидат во можност да го прават тоа; лицата со попреченост добиваат конкретна стручна помош и грижа, како и економски придобивки за ангажираните лица во овие домови, кои најчесто се тешко вработливи и се од женската популација“. Ова го истакна Далиборка Златева, претставничката од Здружението на лица со церебрална парализа и други попречености од Велес. Таа посочи дека соработката на давателите на социјални услуги со локалната власт е од огромно значење и дека се многу задоволни што досега секогаш наидуваат на широко отворени врати од општината.

Вториот дел од настанот, за претставниците од општините, како и за претставниците на даватели на социјални услуги, беше посветен на размена на искуства, според методологијата „World Café“. Ова е првиот, од планираните три настани што ќе обезбедат поддршка на локалните самоуправи да ги мапираат локалните потреби и постоечките социјални услуги, да развијат локални социјални планови и нови услуги во заедницата, да ги идентификуваат давателите на социјални услуги и да понудат одржливост и понатамошен развој на веќе воспоставените услуги што во моментов се финансираат преку грантови.

bashkësi dhe janë të disponueshme në ueb faqen e Ministrisë për punë dhe politikë sociale”, tha Trençevska. Ministrja theksoi se për realizimin me sukses të këtij procesi dhe ofrimin e mbrojtjes sociale cilësore, nevojitet bashkëpunimi ndërmjet pushtetit qëndror dhe lokal, si dhe me organizatat e shoqërisë civile dhe ofruesit e shërbimeve sociale.

Deinstitucionalizimi, decentralizimi, pluralizmi janë parimet kryesore për reforma të suksesshme dhe themelim të shërbimeve sociale në bashkësi

Përfaqësuesi i Delegacionit të Bashkimit Evropian, Nafi Saraçini, theksoi se përkrahja e BE-së për MPPS dhe komunat do të vazhdojë edhe në të ardhmen. Ai theksoi se në BE ekzistojnë metoda të ndryshme të koordinimit në sferën e shërbimeve sociale, por politikat e anëtarëve janë individuale dhe udhëhiqen nga parime të përbashkëta. Një nga ato parime është parimi i ndihmës sociale jodiskriminuese, që do të thotë se ajo është e arritshme aty ku është më e nevojshme, pra në nivel lokal. Sipas tij, deinstitucionalizimi dhe decentralizimi janë parimet kryesore për reforma të suksesshme dhe futjen e shërbimeve sociale në komunitet. Saraçini bëri të ditur se IPA 3 ofron mbështetje për zhvillimin dhe vendosjen e një sistemi të suksesshëm të monitorimit dhe raportimit në zbatimin e shërbimeve sociale.

Komuna e Demir Kapisë do të identifikohet si udhëheqës rajonal i shërbimeve sociale të reja dhe inovative – deklaroi kryetari Petrov

,,Komuna e Demir Kapisë mbetet mbështetëse e fuqishme e proceseve të deinstitucionalizimit dhe decentralizimit në sferën e mbrojtjes sociale. Ajo po bëhet një lider rajonal dhe ka synime të njihet për ofrimin e shërbimeve sociale të reja dhe inovative. Njerëzit nga kategoritë e cenueshme janë në qendër të vëmendjes së komunës, e cila me përkushtim po punon në hartimin e nevojave të tyre për përfshirje dhe integrim edhe më të madh, njësoj për të gjithë qytetarët”, tha Petrov.

U hap shtëpia e parë e vogël grupore për personat me aftësi të kufizuara në Veles

,,Kemi hapur shtëpinë e parë të vogël grupore për personat me aftësi të kufizuara dhe ofrojmë shërbimin e jetesës me mbështetje dhe deri në shtator planifikojmë të ofrojmë gjithsej katër komunitete të tilla. Përfitimet janë të shumëanshme: lehtësimi psikologjik i familjeve nga frika se kush do të kujdeset për fëmijët e tyre me aftësi të kufizuara, kur ata nuk do të mund ta bëjnë më, është i madh; vetë personat me aftësi të kufizuara marrin ndihmë dhe kujdes të veçantë profesional; dhe përfitime ekonomike për personat e punësuar në këto shtëpi, të cilat janë kryesisht të vështira për t'u punësuar dhe janë nga popullata femërore”. Ajo theksoi se bashkëpunimi i ofruesve të shërbimeve sociale me pushtetin lokal është i një rëndësie të madhe dhe se ata janë shumë të kënaqur që deri më tani hasin gjithmonë dyer të hapura nga komuna.

Në pjesën e dytë të ngjarjes, për përfaqësuesit e komunave, si dhe për përfaqësuesit e ofruesve të shërbimeve, u dedikua për shkëmbimin e përvojave, sipas metodologjisë „World Café”. Kjo është ngjarje e parë nga tre ngjarjet e planifikuara, që do të sigurojnë përkrahjen e vetëqeverisjeve lokale t’i hartëzojnë nevojat lokale dhe shërbimet ekzistuese sociale, të zhvillojnë plane lokale sociale dhe shërbime të reja në bashkësi, t’i identifikojnë ofruesit e shërbimeve sociale dhe të ofrojnë qëndrueshmëri dhe zhvillim të mëtejmë në shërbimet tashmë të themeluara që aktualisht i financojnë përmes granteve.

ЗАЕДНИЦА НА ЕДИНИЦИТЕ НА ЛОКАЛНАТА САМОУПРАВА
НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

BASHKËSIA E NJËSIVE TË VETËQEVERISJES LOKALE TË
REPUBLIKËS SË MAQEDONISË SË VERIUT

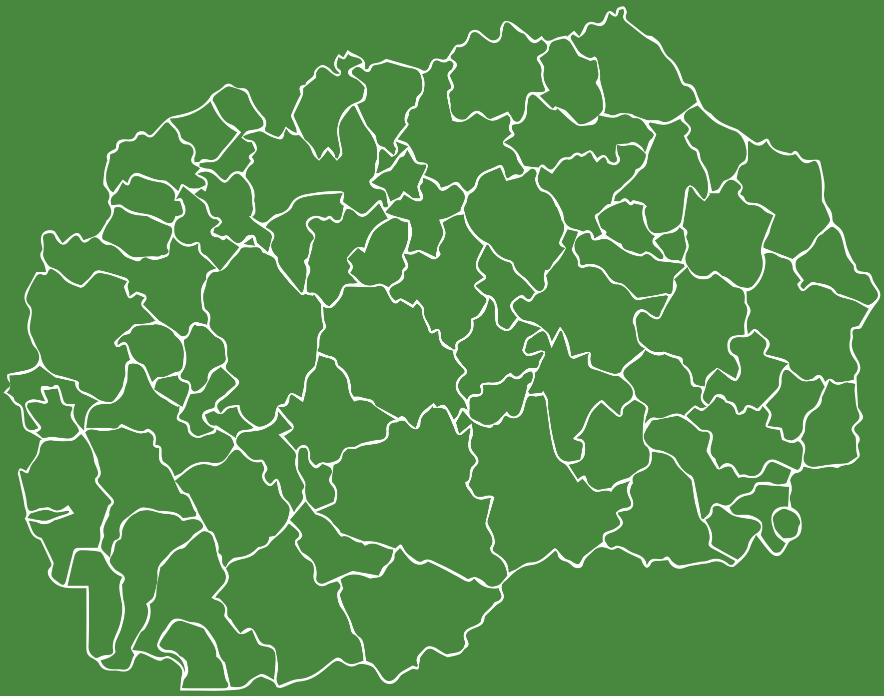

КОНТАКТ ИНФОРМАЦИИ

тел. +389 (0)2 30 99 033 | факс: +389 (0)2 30 61 994
ул. "Копенхагенска" бр. 5, п. фах 32, 1000 Скопје, Република Северна Македонија
contact@zels.org.mk | www.zels.org.mk

INFORMACIONE PËR KONTAKT:

tel. +389 (0)2 30 99 033 | faks: +389 (0)2 30 61 994
rr. "Kopenhagenska" nr. 5, F.P. 32, 1000 Shkup, Republika e Maqedonisë së Veriut
contact@zels.org.mk | www.zels.org.mk